

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Bakalářská práce

Jan Koutník

Hudební kultura se zaměřením na vzdělávání

Jaroslav Maděra v korespondenci s Bohuslavem Martinů a dalšími
souvisejícími adresáty

Olomouc 2019

Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Coufalová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedenou literaturu a zdroje.

V Olomouci dne 13. 6. 2019

Jan Koutník

Děkuji Mgr. Gabriele Coufalové, Ph.D. za odborné vedení práce a konzultací, a poskytnutí podkladů a materiálů. Dále bych chtěl poděkovat Marii Maděrové a celé její rodině za zpřístupnění informací k Jaroslavu Maděrovi. Poděkování patří i prof. Mgr. MgA. Vítu Zouharovi, Ph.D. a Centru Bohuslava Martinů v Poličce za poskytnutí korespondence použité v této práci. Děkuji i Základní umělecké škole Bohuslava Martinů v Poličce za zprostředkování informací z pamětní knihy. Dále děkuji Mgr. Jaromírovi Synkovi, Ph.D. a Mgr. Gabriele Všetickové, Ph.D., za předběžné poskytnutí publikace, která, v době tvorby této práce nebyla vydaná. V neposlední řadě chci poděkovat rodině za podporu při studiu.

Obsah

Úvod	5
1. Jaroslav Maděra – životopis	7
2. Bohuslav Martinů – životopis	12
3. Korespondence Bohuslava Martinů – Stav bádání.....	16
4. Korespondence Jaroslava Maděry s Bohuslavem Martinů	18
4.1 Dopisy	18
5. Jaroslav Maděra jako odesílatel v další související korespondenci B. Martinů.....	27
5.1 Dopisy	27
6. Další související korespondence zmiňující J. Maděru	34
Závěr	38
Seznam literatury	39
Webové zdroje	40
Seznam příloh	41
Přílohy	44
Anotace	87

Úvod

Tato bakalářská práce vznikla díky shodě okolností, které se v mém životě odehrály. Na počátku jsem při výběru tématu práce „bloudil.“ Byl jsem si jist, že bych chtěl dělat hudebně-historickou práci, která bude novým příspěvkem do hudební historiografie. Po domluvě s vedoucí bakalářské práce dr. Coufalovou jsem usoudil, že bych chtěl pracovat na hudební historii svého regionu, tedy Moravskotřebovska. Po delším hledání se téma „našlo“ samo, když přítelkyně zmínila svého dědečka Jaroslava Maděru (29. 7. 1923 – 14. 8. 1981), varhaníka, ředitele Hudební školy B. Martinů v Poličce a později také ředitele hudební školy v Moravské Třebové. Propojení osobní roviny, regionální souvislost a návaznost na Bohuslava Martinů, který patří k hlavní badatelské profilaci Katedry hudební výchovy PdF UP, nakonec rozhodlo, že se tématem mé práce stal právě Jaroslav Maděra a jeho korespondence s B. Martinů. Po prozkoumání základní literatury jsem zjistil, že je zde J. Maděra zmíněn minimálně.

Kromě několika zmínek v práci Lucie Jirglové (2013)¹, Pavlíně Němcové z roku 2018², a článku Jaromíra Synka z roku 2017³, se o Maděrovi nikde moc nenapsalo. I zde byl J. Maděra zmíněn pouze okrajově.

V úvodní kapitole se budu věnovat životopisu Jaroslava Maděry. Při sestavování životopisu plánuji rozhovor s Marií Maděrovou, která mi přislíbila dokumenty ze života J. Maděry. Hned poté vyhotovím i krátký životopis Bohuslava Martinů, čerpat budu zejména z publikace Jaroslava Mihuleho.⁴ V další fázi bude následovat diplomatický přepis a komentáře k dopisům, které psal Jaroslav Maděra a další lidé Bohuslavu Martinů. Tato práce bude obsahovat i dopisy, které adresoval Jaroslav Maděra jiným lidem než Bohuslavu Martinů, tyto dopisy se ale stále Bohuslavu Martinů týkaly.

Jak už bylo řečeno, Jaroslav Maděra byl zmíněn také v korespondencích dalším adresátům, které zpracuji také. Zde to již bude bez transkripce těchto dopisů, jelikož tyto korespondence již jsou zpracovány v publikacích jiných autorů.⁵ Kvůli doplnění

¹ JIRGLOVÁ, Lucie. *Recepce díla Bohuslava Martinů v Poličce v letech 1890 – 1959*. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.

² NĚMCOVÁ, Pavlína. *Korespondence mezi Zdeňkem Zouharem a rodinou Martinů v Poličce*. Brno, Masarykova univerzita Brno, 2018.

³ SYNEK, Jaromír. Okolnosti vzniku a prvního uvedení kantáty Hymnus k Svatému Jakubu, H 347 Bohuslava Martinů na text P. Jaroslava Daňka. *Opus musicum*. č. 3, 2017, s.22-39.

⁴ MIHULE, Jaroslav. *Martinů osud skladatele*. Praha, Karolinum, 2002.

⁵ Zejména: NĚMCOVÁ, Pavlína. *Korespondence mezi Zdeňkem Zouharem a rodinou Martinů v Poličce*. Brno, Masarykova univerzita Brno, 2018; SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazi: Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019.

komentářů k přepisu dopisů plánuji návštěvu ZUŠ Bohuslava Martinů v Poličce, která mi
přislíbila pamětní knihu školy, ve které jistě najdu informace týkající se učitelského
sboru, koncertů, akcí apod.

1. Jaroslav Maděra – životopis

Kapitola k životopisu Jaroslava Maděry vznikla na základě rozhovoru, uskutečněného dne 22. 7. 2018 s rodinou J. Maděry. Rozhovoru se zúčastnila zejména pí. Marie Maděrová, vdova po J. Maděrovi, dále byly přítomny také jejich dcera Ludmila Řondková (rozená Maděrová) a vnučka Karolína Maděrová. Díky tomuto rozhovoru bylo možno získat podrobnosti ze vzpomínek rodiny na J. Maděru, kromě toho mi byly poskytnuty také cenné osobní dokumenty z pozůstalosti J. Maděry (křestní list, pracovní knížky, části korespondence atp.). Tato pozůstalost je v soukromém vlastnictví rodiny a není číslována. Vzhledem k tomu, že v dostupné literatuře i v další zdrojích byla dosud osobnost J. Maděry opomíjena, lze tuto kapitolu považovat za dosud nejkomplexnější soupis životopisných dat, týkajících se Jaroslava Maděry.

Jaroslav Maděra byl český hudebník, pedagog a dirigent. Narodil se 29. července 1923 do chudé rodiny z Věchnova (Vysočina, okr. Žďár nad Sázavou). Byl pokřtěn římskokatolickým obřadem v Bystřici nad Pernštejnem.⁶ Vyrůstal v nehudební rodině s otcem Adolfem Maděrou, matkou Ludmilou Maděrovou a mladší sestrou Věrou Maděrovou (později Kučerovou). Otec byl původním povoláním kočí, ovšem po první světové válce začal pracovat jako železniční zřízenec (vlakový průvodčí).⁷ Otec umřel, když byly Jaroslavovi 4 roky. Poté musela matka nastoupit jako uklízečka na vlakovém nádraží.⁸

Jaroslav Maděra navštěvoval obecnou školu v Záblatí u Bohumína, kde vychodil 5 tříd, zbytek základní školy dochodil do měšťanské školy v Nedvědicích. Poté absolvoval 4 třídy měšťanské školy v Tišnově.⁹ Od roku 1940 studuje obor varhany na konzervatoři v Brně, který absolvuje (s přestávkou v letech 1943-1945) v roce 1946. Prospěch v předmětech měl převážně chvalitebný (hra na varhany, hudební nauka a harmonie, improvizace, kontrapunkt...), hodnocení „výborně“ pak měl v předmětech nauka o hudebních nástrojích, zařízení varhan a sborový zpěv. Výsledek „dobře“ pak zaznamenal v předmětech hudební formy a rozbor skladeb, příprava a řízení orchestru, česká literatura. Mezi jeho pedagogy se objevila i jména jako Václav Kaprál (harmonie,

⁶ Údaje získány z rodného a křestního listu J. Maděry (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

⁷ Tamtéž.

⁸ Životopis Jaroslava Maděry (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

⁹ Tamtéž.

praktické hudební formy, hra partitur instrumentálních) nebo například Gracian Černušák (dějiny hudby).¹⁰

Ve dne 29. 5. 1943 (tedy při jeho přestávce během studia) byl totálně nasazen jako dělník do Zbrojovky v Brně a v Kuřimi, kde působil až do 14. 2. 1945. Hned poté v únoru 1945 nastoupil na 3 měsíce jako pomocný cestař.¹¹ Po skončení války pokračoval ve studiu na konzervatoři, kterou pak v roce 1946 dokončil.¹² Ještě v témže roce nastoupil na dvouletou základní vojenskou službu (1. 10. 1946 – 25. 9. 1948).¹³

Po vykonání povinné vojenské služby přišel Jaroslav Maděra do Poličky, kde začal vykonávat funkci výpomocného učitele klavíru v hudebním ústavu v Poličce. Na základě ustanovení zemské školní rady vyučoval i jako výpomocný učitel hudební výchovy na reálném gymnáziu, kde učil pouze 8 hodin týdně. Zde si vydělal 9.600,-Kč za rok.¹⁴ V roce 1949 podal žádost místnímu národnímu výboru o změnu poměru na řádný smluvní poměr, které bylo z důvodů „*potřebné učitelské síly na škole*“ vyhověno. Jeho plat tehdy činil 31.020,-Kč ročně.¹⁵ Ještě v témže roce v květnu Jaroslav Maděra zažádal na místním národním výboru v Poličce o povolení k vedlejšímu zaměstnání jakožto varhaník a ředitel kůru při kostele sv. Jakuba. Toto mu bylo povoleno, ale pouze za předpokladu, že „*toto zaměstnání nebude na újmu vyučování v městském národním ústavě.*“¹⁶

Výnosem ze dne 8. dubna 1950 ministerstvo školství věd a umění podmíněně vyhovělo žádosti Jaroslava Maděry o průkaz odborné způsobilosti k vyučování v hudebním ústavu v Poličce. Podmínkou bylo, že Maděra musel během jednoho roku vykonat závěrečnou zkoušku z klavíru.¹⁷ Podle vysvědčení o odborné učitelské způsobilosti se mu tato podmínka zcela nepovedla, když tuto zkoušku získal až na konci roku 1953. Zde byl téměř ze všech předmětů oznámkován známkou dobrý.¹⁸ To mu ale

¹⁰ Výkaz o absolutoriu (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹¹ Pracovní knížka Protektorát Čechy a Morava (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹² Výkaz o absolutoriu (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹³ Potvrzení o výkonu vojenské služby (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹⁴ Ustanovení zemské školní rady (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹⁵ Výpis ze zasedání místního národního výboru (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹⁶ Povolení vedlejšího zaměstnání (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹⁷ Dopis z ministerstva krajského národního výboru v Pardubicích (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

¹⁸ Vysvědčení o odborné učitelské způsobilosti (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

žádným způsobem nebránilo, aby v roce 1954 začal působit jako ředitel Lidové školy umění Bohuslava Martinů v Poličce. V roce 1954 se též oženil se svoji bývalou žačkou klavíru Marií Švábovou.

Jaroslav Maděra byl zapálen do tvorby Bohuslava Martinů. To dokazuje i dopis z konce roku 1954, ve kterém Maděra odpovídá na dopis z univerzitní knihovny v Brně. Maděra se zde zmiňuje o kultu Bohuslava Martinů v Poličce. Mimo jiné se zmiňuje o častém zadávání klavírních skladeb Bohuslava Martinů všem žákům hudební školy v Poličce. Dále uvádí, že i hostující hudebníci na akcích školy jsou žádáni, aby hráli skladby od Bohuslava Martinů.¹⁹ V roce 1955 vedl pěvecký i instrumentální sbor při premiéře *Hymnu k Svatému Jakubu*, H 347, Bohuslava Martinů, který měl svoji premiéru v chrámu děkanském chrámu Páně svatého Jakuba Většího v Poličce.²⁰ V den skladatelových 67. narozenin (8. 12. 1957) byla v Poličce odhalena pamětní deska Bohuslava Martinů. Jednou z částí doprovodného programu byla Zdravice od Bohumila Čeňka, kterou zpíval pěvecký spolek Kollár. Celou Zdravici na této akci dirigoval Jaroslav Maděra.²¹ Zajímavostí také je, že ve stejném roce získal Jaroslav Maděra zdravotní průkaz pro zaměstnance v potravinářství.²²

V roce 1958 se Jaroslav Maděra podrobil lékařskému vyšetření a 17. 11. tohoto roku byl lékařskou komisí vojenské správy uznán za neschopného vojenské služby, resp. byl zproštěn dalších vojenských výcviků.²³ Jak se dozvídáme z dalších pramenů, dalšího roku, tedy v dubnu 1959, byl vyškolen v oboru promítač 16 mm filmu. Osvědčení ho ovšem neopravňovalo k promítání ve stálých kinech.²⁴

Jaroslav Maděra měl 3 děti, ze kterých je pouze jedno umělecky činné. Jsou to Ludmila Řondková (*1956), Jaroslav Maděra (*1960) a Martin Maděra (*1964). Jediná dcera Ludmila se ještě stále věnuje hudbě, když jako pedagog vyučuje hru na housle na Základní umělecké škole ve Šternberku.

Jaroslav Maděra byl jako křesťan, varhaník a vedoucí chrámového sboru podle komunistických úřadů ideologicky nevhodný pro vykonávání práce ředitele hudební školy v Poličce. Následně se J. Maděra snaží získat místo ředitele na hudební škole v Mariánských Lázních, ovšem jeho žádost byla (i přes to, že byl nejvážnější kandidát)

¹⁹ Dopis ze dne 15. 11. 1954 (viz. soukromý archiv Víta Zouhara, nečíslováno).

²⁰ SYNEK, Jaromír. Okolnosti vzniku a prvního uvedení kantáty *Hymnus k Svatému Jakubu*, H 347 Bohuslava Martinů na text P. Jaroslava Daňka. *Opus musicum*. č. 3, 2017, s.22-39.

²¹ viz. program odhalení pamětní desky Bohuslava Martinů (soukromý archiv Víta Zouhara, nečíslováno).

²² Zdravotní průkaz (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

²³ Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

²⁴ Osvědčení o kvalifikaci (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

zamítnuta. Důvodem zamítnutí bylo nedoručení kádrového materiálu od osobních úřadů a složek.²⁵ Bylo mu doporučeno, aby se přestěhoval do Moravské Třebové, kde právě hledali ředitele pro tamní Lidovou školu umění. Podle slov paní Maděrové prý nikdo tuto pozici nechtěl a byli zde rádi, že se našel někdo, kdo by se (i když pod nátlakem) tohoto místa ujal.

18. 1. 1962 se tedy Jaroslav Maděra i s rodinou stěhuje do Moravské Třebové. Zde byl ředitelem Lidové školy a zároveň učitelem na klavír.

V roce 1961, před oficiálním jmenováním do funkce ředitele Lidové školy, byl Maděra v Moravské Třebové zařazen hned do několika výborů. V říjnu tohoto roku byl (ještě jako ředitel Hudební školy v Poličce) odborem školství a kultury jmenován členem aktivu odborných poradců,²⁶ v prosinci téhož roku byl jmenován do kulturní subkomise, kde měl za úkol vylepšovat úroveň kulturních akcí v Moravské Třebové, zejména jejich návštěvnost a výchovný vliv na účastníky.²⁷

Jako křesťan byl neustále pod kontrolou a nátlakem komunistických úřadů, což dokladuje úryvek z dopisu: „*Při své činnosti budeš vycházet ze znalostí úkolů a cílů komunistické výchovy. Tvoji práci budou řídit okresní školní inspektori, jímž budeš předkládat stručné zprávy o svých zjištěních z hospitací a zdůvodněné návrhy na opatření, jejichž provedení je třeba zajistit závazným pokynem inspektora.*“²⁸ Tento dopis byl odeslán 23. 9. 1961 z Okresního národního výboru ve Svitavách, odbor školství a kultury. Pod tímto dopisem byl podepsán Igor Kloss.

Během svého působení byl dvakrát odvolán z funkce ředitele. Poprvé byla důvodem jeho účast na primici (první mše faráře) svého oblíbeného žáka, kde byl spatřen a neznámým člověkem udán. Poté dále pokračoval jako učitel klavíru, ovšem byl pod neustálým dohledem. Později sám předseda komunistické strany vrátil Jaroslava Maděru zpět do funkce. Druhé funkční období jako ředitel Lidové školy v Moravské Třebové bylo ukončeno taktéž z politických důvodů. Jaroslav Maděra se podílel na uvedení *České mše vánoční*, která se hrála v kostele v Moravské Třebové. Po mši farář veřejně poděkoval Jaroslavu Maděrovi za jeho účinkování, následovalo udání a zbavení funkce ředitele. J. Maděra se pak opět vrátil k výuce klavíru a kontrapunktu.

²⁵ Dopis z Mariánských Lázní (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

²⁶ Dopis od národního výboru Svitavy (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

²⁷ Dopis od Rady Městského národního výboru v M. Třebové (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

²⁸ Dopis od národního výboru Svitavy (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

Jeho zdravotní stav se horšil, od roku 1980 pravidelně navštěvoval lékaře. Měl veliké potíže s chůzí (celkově bolesti dolních končetin), spojené s cukrovkou. Následoval léčebný pobyt v Karlových Varech, který nebyl úspěšný.²⁹ Jeho stav se zhoršil natolik, že musel být hospitalizován. Dle vzpomínek M. Maděrové nebyla u jejího manžela správně diagnostikována mozková příhoda, na jejíž následky Jaroslav Maděra 14. 8. 1981 ve věku 58 let zemřel.

Jaroslav Maděra byl významným pedagogem, organizátorem hudebního života, dirigentem a varhaníkem. Z jeho žáků jmenujme např. Karla Holase (skupina Čechomor), který u něj studoval harmonii. Dále Jana a Pavla Kupkovi, jimž dával hodiny klavíru. Jan Kupka je v současnosti varhaníkem Olomouckého arcibiskupství a v katedrále sv. Václava v Olomouci.

Obrázek 1: Fotografie Jaroslava Maděry

²⁹ Lékařské zprávy (viz pozůstalost Jaroslava Maděry, soukromý archiv J. Maděry, nečíslováno).

2. Bohuslav Martinů – životopis

Bohuslav Martinů byl posledním z dětí Ferdinanda Martinů (15. 8. 1853 – 12. 9. 1923) a Karoliny Martinů (rozené Klimešové, 17. 9. 1853 – 19. 2. 1944). Jeho sourozenci byli František Martinů (2. 12. 1880 – 23. 9. 1958) a Marie Martinů (28. 8. 1882 – 17. 5. 1959). Před Bohuslavem Martinů se Ferdinandovi a Karolině ještě narodili dva synové Antonín (1884) a Jaroslav (1886), ale oba zemřeli po porodu. V září roku 1889, tedy rok před narozením Bohuslava Martinů, přijal Ferdinand Martinů povolání pověžného v kostele sv. Jakuba v Poličce. Bohuslav Martinů na této věži strávil necelých 12 let, když poté se s rodinou přestěhoval do města.

Ve škole byl Bohuslav dobrý, od první třídy začal navštěvovat i hodiny houslí u Josefa Černovského, kde projevoval obrovské hudební nadání. Jméno Martinů se začíná projevovat i na veřejnosti, když byl Bohuslav díky své hře na housle stále častěji zařazován do kulturních vystoupení, která byla v Poličce velmi častá. Pomoc od spoluobčanů Poličky umožnila Martinů, aby ve svém hudebním nadání pokračoval od roku 1906 na vyšší úrovni – na pražské konzervatoři.³⁰

Už od začátku studií na pražské konzervatoři dostával Bohuslav finanční podporu od svého rodného města. Po prvním roce studia ho však čekala poprázdňinová zkouška ze hry na housle, tedy hlavního předmětu jeho studia. Tuto zkoušku sice splnil, ale po jeho nástupu do 2. ročníku se změnilo vedení konzervatoře, což pro mladého Bohuslava Martinů znamenalo z různých důvodů problémy. Po 2. ročníku nebyl klasifikován ze hry na housle a byl mu nabídnut přestup na varhanní oddělení. Během tohoto roku se ukázalo, že Bohuslav Martinů nemá vůli dostudovat ani pokračovat dál ve studiu, a tak byl 4. 6. 1910 oficiálně z pražské konzervatoře propuštěn. Poté se musel potupně vrátit zpět do Poličky.³¹

V následujícím období šesti let se Martinů vyskytuje nejen v Poličce, kam jezdívá hlavně na prázdniny, ale i v Praze, kde se mu finančně moc nedaří, ovšem snaží se udržet v kontaktu s českým hudebním centrem.³² V červnu 1916 odjel na prázdniny do Poličky, odkud se ale do Prahy po letních prázdninách nevrátil. Důvodem byly problémy zásobování během právě probíhající první světové války. V Poličce se začíná uplatňovat v chlapecké měšťanské škole jako učitel hry na housle.³³ Na začátku podzimní sezóny

³⁰ MIHULE, Jaroslav. *Martinů osud skladatele*. Praha: Karolinum, 2002. s. 19-30

³¹ Tamtéž, s. 32–37

³² Tamtéž, s. 47

³³ Tamtéž, s. 62–66

v roce 1918 se dostal jako výpomoc do České filharmonie, stále se ovšem pohyboval mezi Prahou a Poličkou. Shodou událostí se Martinů zúčastnil jako člen České filharmonie zahraničního zájezdu, což pro něj bylo velmi důležité kvůli získání kontaktů v zahraničí. Během tohoto turné navštívil orchestr Londýn, Paříž, Ženevu, Bern a Curych. Na rozdíl od anglicky či německy mluvících zemí, nebyla ve Francii pro Bohuslava taková jazyková bariéra, proto se rozhodl, že se do Paříže chce ještě určitě vrátit.³⁴

V roce 1920 se Bohuslav Martinů loučí s rodnou Poličkou, když získává post druhého houslisty v České filharmonii. Bohuslav Martinů si již dříve pohrával s myšlenkou, že by odcestoval do zahraničí, nejvíce jej díky studijnímu pobytu táhla Paříž. Na podzim roku 1923 umírá otec Bohuslava Martinů Ferdinand.³⁵ Bohuslav Martinů se po této události přestěhoval do Paříže, která jej před několika lety tolik okouzila.

Ministerstvo školství a národní osvěty mu poskytovalo stipendium. Ve Francii začal ustupovat impresionismus a dostávala se do obliby hudba Pařížské šestky a jazz. Martinů se stále vracel z Francie do Poličky, jeho cesty do Československa byly doprovázeny i pobyty v Praze. Na jaře 1925 pociťoval únavu a špatný zdravotní stav, který mu neumožňoval se plně soustředit na kompoziční práci. Jeho finanční situace byla velice špatná, a tak kvůli přivýdělku začal na soukromé škole v Paříži vyučovat hru na klavír a harmonii.³⁶ V březnu 1933, přesně na první jarní den, se Bohuslav Martinů v Paříži oženil s Charlotte Quennehen. Bohuslav na tom nebyl finančně stále nejlépe, proto začal maximálně pracovat na kompozicích právě po svatbě, aby „vydělal aspoň na nábytek.“³⁷

Po podepsání Mnichovské dohody se v Evropě kvůli válce začínalo žít obtížněji. Válečná fronta se v roce 1940 stále více přibližovala k Paříži, až 14. 6. vstoupila německá vojska bez boje do Paříže. Teprve v lednu 1941 se díky přátelům z Ameriky i Francie dokázal Martinů s manželkou Charlottou vypravit na cestu do Spojených států amerických. Jejich cesta ale nebyla vůbec jednoduchá. Vedla přes Španělsko až do Lisabonu, kde po tříměsíčním čekání konečně mohli nastoupit na jednu z posledních lodí do Ameriky.³⁸

Rozdíl mezi příjezdem Martinů do Paříže (1923) a do Spojených států byl zřetelný. Do Paříže přijel jako neznámý umělec, ovšem do USA již přijíždí jako významná osobnost. V USA ale vznikala jazyková bariéra, když byl Martinů odkázán pouze na češtinu a

³⁴ Tamtéž, s. 77–79

³⁵ Tamtéž, s. 86, 107

³⁶ Tamtéž, s. 110–136

³⁷ Tamtéž, s. 187–188

³⁸ Tamtéž, s. 297–318

francouzštinu. V USA bydleli s manželkou na různých místech, v roce 1942 se stěhovali do New Yorku. V sezóně 1944/1945 vyučoval Martinů na Mannes School, což byla hudební škola s výbornou pověstí. Stal se jejím předním reprezentantem. Manželka Charlotte stále pracovala jako švadlena.³⁹

Po válce začíná Martinů společně s manželkou plánovat návrat zpátky do Československa, byla tu ale také možnost návratu do Francie. Martinů sám netrpělivě očekával, zda mu bude nabídnuto místo na pražské konzervatoři, kde by vyučoval – k tomu sice došlo, ale příslušné formality, které měly následovat, se stále protahovaly a vše bylo nejasné a nejisté tak dlouho, až Martinů postupně ztratil trpělivost. Jeho pochyby směrem ke své vlasti sílily také z dalších důvodů – jedním z nich byla děsivá zpráva o zatčení dávného přítele Václava Talicha a jeho obvinění z údajné kolaborace s nacistickým režimem.⁴⁰

O prázdninách v roce 1946 trávil Martinů léto v na zámku v Great Barringtonu, kde si přivodil úraz hlavy a otřes mozku pádem z terasy. Toto zranění způsobilo Bohuslavovi Martinů vleklé zdravotní problémy.⁴¹ Jeho zranění mu neumožnilo odcestovat zpět do vlasti. Špatná komunikace s pražskou konzervatoří a celkově se zhoršující politická situace ho v jeho přesunu také moc nepodporovala, tak v roce 1948 přijal místo na Princetonské univerzitě, kde učil až do roku 1951.⁴²

V květnu roku 1953 se Martinů vrátil zpět do Evropy do Paříže, původně na dobu jednoho roku. Martinů byl v této době finančně zajištěný, protože dostal roční stipendium od Guggenheimovi nadace v New Yorku.⁴³ Dva roky (1953–1955) přebýval i se svou manželkou v Nice. V roce 1955 pak jeho evropský pobyt končí a Martinů se i se svou ženou vrací zpět do USA. Zde ho čekaly pedagogické povinnosti. Když přijmul nabídku z Filadelfie, bylo jasné, že se nevyhne neustálému cestování mezi tímto městem a New Yorkem. Ve Filadelfii jej zaměstnával Curtis Institut of Music. Toto bylo posledních sedm měsíců Martinů v USA.⁴⁴

Martinů neměl v New Yorku klid na práci, a tak se přesunul zpátky do Evropy. Zde dostal nabídku pracovat na American Academy in Rome, k tomu jim byl přislíben byt. Tato akademie měla usilovat o prohlubování znalostí mladých umělců. Po prázdninách 1957 Bohuslav Martinů ukončil své působení na American Academy. Poté se i se ženou

³⁹ Tamtéž, s. 320–364

⁴⁰ Tamtéž, s. 370–376

⁴¹ Tamtéž, s. 384–386

⁴² Tamtéž, s. 409–411

⁴³ Tamtéž, s. 449

⁴⁴ Tamtéž, s. 486–488

přestěhoval do Schönenbergu ve Švýcarsku, kde jim manželé Maja a Paul Sacherovi poskytli útočiště. Myšlenka na návrat do Československa skladatele neopouštěla, ovšem politické poměry mu to bohužel neumožnily.⁴⁵

Ve dne 30. května 1959 byl Martinů hospitalizován kvůli problémům s játry. Ještě na počátku léta 1959 má spoustu nápadů a plánů, které mu však znemožnil rychlý postup nemoci. Dne 28. 8. 1959 Bohuslav Martinů umírá. Martinů byl podle svého přání pohřben na pozemku manželů Sacherových. V roce 1979 byly ostatky Bohuslava Martinů převezeny do Československa a 27. srpna tohoto roku byly uloženy do hrobu rodiny Martinů v Poličce.⁴⁶

⁴⁵ Tamtéž, s. 495–500

⁴⁶ Tamtéž, s. 533–551

3. Korespondence Bohuslava Martinů – Stav bádání

Korespondence je důležitým zdrojem informací pro historické bádání. V korespondencích můžeme často nalézt poznámky autorů k jejich dílům, osobní záležitosti, či jiné důležité informace, kterou se lidé z jiných zdrojů nedozví. Korespondence je nedílnou součástí životopisných prací, ve kterých jsou často odkazy na dopisy, celé dopisy, nebo přepisy dopisů.

Korespondence Bohuslava Martinů nebyla dosud z velké části publikována. Celá korespondence obsahuje více než dva tisíce dopisů, z nichž značnou část můžeme nalézt v Poličce, v Centru Bohuslava Martinů. Největším fondem je korespondence rodině do Poličky, který čítá 638 položek. Další soubory korespondencí můžeme najít např. v Nadaci Bohuslava Martinů, v Moravském zemském muzeu nebo v Českém muzeu hudby. Dále samozřejmě najdeme další dopisy i v soukromích sbírkách.⁴⁷ V roce 2012 vznikla online databáze Institutu Bohuslava Martinů⁴⁸ obsahující korespondenci, fotografie, katalog skladeb a další prameny k životu a dílu skladatele.⁴⁹

Nejrozsáhlejší publikace o korespondenci Martinů sepsal Iša Popelka v roce 1996. V publikaci *Bohuslav Martinů. Dopisy domů. Z korespondence do Poličky* je obsaženo 115 dopisů a 6 pohlednic. Tato práce byla vydána i v anglickém překladu.⁵⁰ Další zpracované dopisy můžeme nalézt např. od Milana Kuny, který do časopisu *Hudební věda* sepsal článek *Korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi 1924 – 1939*⁵¹ a dopisy mezi těmito osobami po roce 1945.⁵² Do tohoto časopisu svoji práci vložila i Kateřina Maýrová samostatnou přílohou⁵³, která obsahovala korespondenci mezi Martinů a Českou akademií věd a umění.⁵⁴

⁴⁷ ZOUHAR, Vít a COUFALOVÁ, Gabriela. *Milý příteli Bureši: dopisy Bohuslava Martinů Miloslavu Burešovi*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017, s. 12.

⁴⁸ Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů [online]. Dostupné z <https://database.martinu.cz/>.

⁴⁹ SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí: Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019, s. 482.

⁵⁰ POPELKA, Iša. *Bohuslav Martinů's Letters Home. Five Decades of Correspondence with Family and Friends*. Londýn: Toccata Press, 2012.

⁵¹ KUNA, Milan. Korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi 1924 - 1939. *Hudební věda*. 1970, č. 2, 212-247.

⁵² KUNA, Milan. Korespondence Bohuslava Martinů Václavu Talichovi po roce 1945. *Hudební věda*. 1995, č. 2, s. 187-201.

⁵³ MAÝROVÁ, Kateřina. Korespondence Bohuslava Martinů s Českou akademií věd a umění. *Hudební věda*. 2000, č. 1-2, samostatná příloha.

⁵⁴ SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí: Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019, s. 484.

Další monografií napsanou na téma korespondence Bohuslava Martinů je kniha pojednávající o operě *Řecké pašije*, H 372, Aleše Březiny a Růženy Dostálové.⁵⁵ O 4 roky později, tedy v roce 2007, vyšla publikace Víta Zouhara, jehož otec spolupracoval s Bohuslavem Martinů.⁵⁶ V roce 2010 napsala Kateřina Brádková diplomovou práci na téma korespondence Martinů Karlu Šebánkovi⁵⁷. Korespondenci mezi Martinů a Miloslavem Burešem zpracovává monografie Víta Zouhara a Gabriely Coufalové z roku 2017.⁵⁸ Nejaktuálnější prací na téma korespondence Bohuslava Martinů je práce Jaromíra Synka a Gabriely Všetickové. Biografie nese název *Drazí I.* a pojednává o dopisech Bohuslava Martinů rodině do Poličky. Tato práce vyšla na konci května roku 2019.⁵⁹

⁵⁵ BŘEZINA, Aleš, DOSTÁLOVÁ, Růžena. *Řecké pašije. Osud jedné opery. Korespondence Nikose Kazantzakise s Bohuslavem Martinů*. Praha: Set Out, 2003.

⁵⁶ ZOUHAR, Vít. *Milý příteli: Dopisy Bohuslava Martinů Zdeňku Zouharovi*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2008.

⁵⁷ BRÁDKOVÁ, Kateřina. *Korespondence Bohuslava Martinů Karlu Šebánkovi*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2010.

⁵⁸ ZOUHAR, Vít a COUFALOVÁ, Gabriela. *Milý příteli Bureši: dopisy Bohuslava Martinů Miloslavu Burešovi*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017

⁵⁹ SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí: Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019.

4. Korespondence Jaroslava Maděry s Bohuslavem Martinů

Tato kapitola pojednává o korespondenci mezi Jaroslavem Maděrou a Bohuslavem Martinů, která je ve všech případech pouze jednosměrná. Korespondence zaujímá období, kdy byl Jaroslav Maděra ředitelem Hudební školy Bohuslava Martinů v Poličce, tedy léta 1954–1961. Kromě samotného J. Maděry, který zastupuje vedení zmíněné hudební školy, dopisy podepisují také další členové místního učitelského sboru. Dopisy jsou z let 1955–1957, pochází z Centra Bohuslava Martinů v Poličce, kde jsou uloženy ve fondu došlé korespondence (CBM, PBM Kd).

4.1 Dopisy

PBM Kd 418

Hudební škola B. Martinů v Poličce⁶⁰

Polička, 2. prosince 1955.

Vážený Mistře,

dovolte mně, abych Vám jménem svým a též i jménem celého učitelského sboru hudební školy, která nese Vaše jméno, srdečně popřál k Vaším 65. narozeninám⁶¹.

Budeme na Vás vzpomínat 8. prosince t.r. slavnostním koncertem⁶² v našem divadle, který uspořádají pražští umělci: Milada Musilová⁶³ – zpěv, František Smetana⁶⁴ – violoncello a Ladislav Simon⁶⁵ – klavír a 13. prosince t.r., také v divadle, žákovským koncertem⁶⁶ hudební školy.

⁶⁰ Škola založena v roce 1948 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

⁶¹ Bohuslav Martinů – narození 18. 12. 1890 (Černušák, 1964, s. 377).

⁶² Na programu byly tyto skladby od B. Martinů: 2. *sonáta pro violoncello a klavír*, H. 286; 3. *sonáta pro violoncello a klavír*, H. 340; *Písničky na jednu stránku*, H. 294; *Písnička na dvě stránky*, H. 302; *Nový Špalíček*, H. 288 (Jirglová, 2013, s. 139).

⁶³ Sopranistka, narozena 14. 2. 1912, v této době působící na půdě Národního divadla (Československý hudební slovník osob a institucí II, 1965, s. 136).

⁶⁴ Hráč na violoncello, narozen 8. 5. 1914 (Československý hudební slovník osob a institucí II, 1965, s. 554).

⁶⁵ Skladatel, klavírista a dirigent, narozen 3. 4. 1929 (Československý hudební slovník osob a institucí II, 1965, s. 503).

⁶⁶ Na tomto koncertě vystupoval žákovský sbor hudební školy a žáci ze tříd F. Kašpara, V. Kučery, J. Kysely, J. Maděry a M. Šrutové. Na programu byly skladby B. Martinů: *Špalíček - Hra na pannu*, H 214; *Myslím, že bych už měl jít spát /Jaro v zahradě/*, H 125; *Proč bychom si nezahráli na vojáky /Jaro v zahradě/*, H 125; *Není to snad nic zlého, utrhnu-li si několik květin /Jaro v zahradě/*, H 125; *Na farmě*, H 138; *Chudák králíček*, H 138; *Loutky - Nemocná loutka, Kolombína tančí, Tanec loutek, Harlekýn*, H 116; *Intermezzo pro housle a klavír*, H 261; *Co teď budeme hrát /Jaro v zahradě/*, H 125; *Písničky na jednu stránku*, H 294; *Nový Špalíček*, H 288; *Sonatina pro housle a klavír*, H. 262; *Písničky na dvě stránky*, H. 302; *Jedním prstem*, H. 185; *Opičky*, H. 138 (Jirglová, 2013, s. 140).

Věříme, že se brzy podíváte k nám do Vaší rodné Poličky a že i naši školu poctíte svoji návštěvou.⁶⁷

Zdraví

Jaroslav Maděra⁶⁸,
ředitel HŠ B.Martinů⁶⁹

Jaroslav Maděra

František Kašpar⁷⁰

Josef Kysela⁷¹

Václav Kučera⁷²

Milada Červená⁷³

Marie Šrutová⁷⁴

⁶⁷ Bohuslav Martinů se do vlasti již nikdy nevrátil.

⁶⁸ Jaroslav Maděra (29. 7. 1923 - 14. 8. 1981) byl v této době ředitel Hudební školy Bohuslava Martinů, (žil 29. 7. 1923 - 14. 8. 1981).

⁶⁹ Jaroslav Maděra (29. 7. 1923 - 14. 8. 1981) byl ředitelem Hudební školy Bohuslava Martinů od září roku 1954 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

⁷⁰ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval: klavír, harmoniku, hudební nauku a sborový zpěv (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

⁷¹ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval housle a souborovou hru (tehdy hru v souboru), na škole působící od roku 1954 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů).

⁷² Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů od roku 1953, vyučoval klavír, harmonii a kytaru, působil i jako archivář školy (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

⁷³ Pedagožka na Hudební škole Bohuslava Martinů, v kronice od roku 1951 až do roku 1955 vedená jako Marie Kasparidisová, v tomto roce se provdala za Františka Červeného, učila klavír, jezdila vyučovat klavír do Bystrého, kam bylo z této školy zapůjčeno pianino (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

⁷⁴ Pedagožka na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučovala klavír, hudební nauku a sborový zpěv, absolventka pedagogického oddělení pardubické hudební školy, správkyňe diskotéky (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

Milý Bohoušku,

po slavnostním večeru⁷⁵ Tvých narozenin vzpomínají na Tebe: Milada Musilová⁷⁶ členka opery N.D.v Praze. Mistré na dnešním oslavném večeru bylo mi čtí zpívati Vaše písničky „Na jednu stránku⁷⁷, „Na dvě stránky⁷⁸“ a výběr⁷⁹ ze „Špalíčka⁸⁰“. Jsem nadšena písničkama⁸¹; 21.I.56 znovu⁸² zazpívám ty roztomilé písničky na samostatném koncertě v Praze⁸³. Přeji Vám hodně zdaru a Krásné Vánoce.

V posledním dopise Vám, jsem zcela⁸⁴ zapomněl Vám přát hodně zdraví k vašim narozeninám.⁸⁵ Myslím, že jsem ale Vaše narozeniny nemohl oslavit lépe, než prováděním Vašich Sonát na včerejším koncertě v Praze, a dnes zde v Poličce.

Váš Fr. Smetana⁸⁶

Vážený mistře,

považuji si za velkou čest, že jsem se mohl účastí na dnešním koncertě⁸⁷ poklonit Vašemu velkému dílu. Jako pracovník naší⁸⁸ mladé televise vám mohu s radostí oznámit,

⁷⁵ Koncert na oslavu 65. narozenin Bohuslava Martinů, konal se v Tylově domě (srov. korespondence Jaroslava Maděry a Bohuslava Martinů).

⁷⁶ Zmiňována v dopise PBM Kd 418.

⁷⁷ Martinů cyklus sedmi písní *Písničky na jednu stránku*, H 294, které Martinů zkomponoval v únoru a březnu 1943 v New Yorku (Halbreich, 2007, s. 481).

⁷⁸ Martinů cyklus sedmi písní *Písničky na dvě stránky*, H 302, které Martinů zkomponoval v říjnu 1944 v New Yorku (Halbreich, 2007, s. 481).

⁷⁹ Špatně čitelné.

⁸⁰ Jedná se o cyklus osmi písní *Nový špalíček*, H 288, který Martinů komponuje na Long Islandu v roce 1942. Cyklus je dedikován Janu Masarykovi (Halbreich, 2007, s. 480).

⁸¹ Špatně čitelné.

⁸² Toto slovo bylo špatně čitelné, nejvíce se to podobalo na „znom“ – vyplynulo až z kontextu.

⁸³ Má na mysli koncert, který uspořádal 7. 12. 1955 u příležitosti skladatelových narozenin Svaz Československých skladatelů v Praze v paláci Sylva-Tarouccovských, ulice Na Příkopě 10. V rámci této akce byla v předpremiéře uvedena Martinů kantáta *Otvírání studánek*, H 354. Její oficiální premiéra proběhla na přání skladatele v jeho rodné Poličce 7. ledna 1956 (Zouhar, 2016, s. 31).

⁸⁴ Špatně čitelné.

⁸⁵ Bohuslav Martinů – narozen 8. 12. 1890 (Černušák, 1964, 377).

⁸⁶ Hráč na violoncello, narozen 8. 5. 1914 (Československý hudební slovník osob a institucí II, 1965, s. 554).

⁸⁷ Koncert k oslavě 56. narozenin Bohuslava Martinů (korespondence Jaroslava Maděry a Bohuslava Martinů).

⁸⁸ Špatně čitelné.

že dnešního večera bylo uctěno Vaše dílo pořadem, v kterém hrálo Ondříčkovovo kvarteto⁸⁹ část Vašeho kvartetu a mladá zpěvačka Stanislava Součková⁹⁰ zazpívala Vaše písničky. Pořad k uctění Vašich 65. narozenin připravovala moje manželka Emma Kovárnová⁹¹ a jsem skutečně rád, že jsme tak oba mohli splatit, alespoň malou část dluhu, který k vám máme zde u nás všichni.

Ladislav Simon⁹²

Vzpomínají a srdečně Vás, Mistře, pozdravují Vaši Láda Pražan⁹³, Koníček Fr. Popelka, Vzpomínám a blahopřeji Jar. Maděra, Koníček⁹⁴ – muzikant a trafikant. Starý pan Vintř⁹⁵ žije, je ale skoro slepý, již nehraje, ale často na Vás vzpomíná.

Vážený mistře, k Vaším pět a šedesátým narozeninám⁹⁶ dovoluji, abych Vám přál stálé zdraví a vše nejlepší. Dnes jsme měli slavný večer k Vaší poctě.⁹⁷ Blahopřeji Vám k významnému úspěchu.

Vám srdečně oddaný

Jan Kahner

Milý Bohouši!

Tvé narozeniny jsme oslavili na dříve popsaném koncertě velkolepě. Nálada však byla mrazivá abysmi rozumně! Divadlo totiž nebylo vůbec vytopeno a tak my posluchači jsme seděli zahalené do kožichu. Umělci na podiu⁹⁸, kteří byli v gala k(z)akusili asi, co

⁸⁹ Smyčcové kvarteto založeno Františkem Ondříčkem v roce 1921 (Černušák, 1964, 299).

⁹⁰ Zpěvačka, sopranistka, narozena 27. 11. 1923, v této době působící ve Státním divadle v Karlíně (Československý hudební slovník osob a institucí II, 1965, s. 567).

⁹¹ Klavíristka, narozena 20. 8. 1930, manželka Ladislava Simona (Československý hudební slovník osob a institucí II, 1965, s. 504).

⁹² Skladatel, klavírista a dirigent, narozen 3. 4. 1929 (Československý hudební slovník osob a institucí II, 1965, s. 503).

⁹³ Ladislav Pražan (1889–1979), poličský přítel Bohuslava Martinů, majitel pily, manžel (Iša Popelka, 1996, s. 196).

⁹⁴ František Koníček, externí učitel na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval žestě, nahradil ve funkci Josefa Vintra na začátku roku 1953 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

⁹⁵ Nejspíše špatně napsáno, v kronice jednou stojí Josef Vintř a jednou Josef Wintr – bývalý učitel na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval hru na trubku (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

⁹⁶ Bohuslav Martinů – narození 18. 12. 1890 (Černušák, 1964, s. 377).

⁹⁷ Špatně čitelné.

⁹⁸ Milada Musilová, František Smetana, Ladislav Simon.

jest to nevytopená Vysočina. Na konce prý to dobře dopadla asi o půl noci tam bylo teplo, ale žel Bohu již bylo po koncertě Jinak to bylo velmi pěkné

S pozdravem

Tvůj Fráňa⁹⁹

Tvé velké dílo jsme obdivovali s nadšením a přejeme Ti mnoho zdraví a síly k dalším úspěchům

Srdečně zdraví Jindra¹⁰⁰ a Fráňa

K dyž jsem to společné psaníčko začala, tož abych jej i ukončila. Milý Bohouši – zima nám byla (jak tady Fanouš píše) sice jen trochu po těle ale dušička a srdce byly nadmíru rozehřáty. Mě tváře hořely – jak Ty, František Smetanů a Miladka Musilová¹⁰¹ Jste nás uchvátili! Byl to večer na který se nezapomíná – a tím více se těšíme na 7./I. na premiéru Studánek¹⁰² a na všechny ty milé přátele z Brna¹⁰³. Byl Jsi ten večer s námi – cítili jsme to – ale ještě krásnější bude až budeš mezi námi!¹⁰⁴ Jen zdar a úspěch Tobě – oběma¹⁰⁵ pak hodně, hodně zdraví a klidu upřímně přeje

Tobě oddaná Maruš P.¹⁰⁶

B. Musím Ti osvětlit tu zimu: Ve čtvrtek 8. XIII. byl zde kritický den, ohromná vichřice se sněhem – jakou dávno nepamatujeme- takže všechny snahy zapáliti ústřední topení v divadle – selhávaly. Konž byl stále srážcu (?). (?) právě pro toto příšerné počasí jsme oceňovali plně obsazený velký sál Koncertu.

⁹⁹ František Martinů (2. 12. 1880–23. 9. 1958), bratr Bohuslava Martinů (Iša Popelka, 1996, s. 190).

¹⁰⁰ Jindřiška Martinů (15. 7. 1882–23. 6. 1965), od roku 1932 manželka Františka Martinů (Iša Popelka, 1996, s. 190).

¹⁰¹ Zmiňování v dopise PBM Kd 418.

¹⁰² *Otvírání studánek*, H 354, kantáta Bohuslava Martinů, složena v roce 1955 (Černušák, 1964, s. 377)

¹⁰³ „Kantátu *Otvírání studánek* v nastudování Zdeňka Zouhara provedl barytonista Eduard Hrubeš, recitátoři Rudolf Walter a Dagmar Edingerová, (Studánku) zpívala Běla Dejmková a Sasanku Amálie Braunová-Kadlčíková. Na první housle hrál Miroslav Matyáš, na druhé housle Rudolf Tomica, na violu Ferdinand Rušák a na klavír Věra Zouharová. Dále kantátu provedlo asi 34 členek sborového sdružení OPUS“ (Zouhar, 2016, s. 31)

¹⁰⁴ Bohuslav Martinů se do vlasti již nikdy nevrátil.

¹⁰⁵ Tímto je myšlena Charlotte Martinů (svob. Quennehen), manželka Bohuslava Martinů, žila v letech 1894 – 1978), s Bohuslavem Martinů se vzali v roce 1931 (Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů, dostupné z: https://database.martinu.cz/people/public_view/9).

¹⁰⁶ Marie Pražanová (1897–1982), přítelkyně rodiny Martinů, na sklonku 50. let pečovala o nemocnou Marii Martinů (sestra Bohuslava Martinů), manželka Ladislava Pražana (Iša Popelka, 1996, s. 196).

Polička, dne 4. prosince 1956

Vážený Mistře,

přijměte, prosíme, naše srdečně a upřímné blahopřání k Vaším 66. narozeninám¹⁰⁷. Vaše narozeniny oslavíme letos v Poličce 19. prosince koncertem¹⁰⁸, při kterém účinkující žáci a učitelé Hudební školy B. Martinů.¹⁰⁹ Budeme tedy v tento den v duchu s Vámi. Přejeme Vám ve Vašem novém působišti v Itálii¹¹⁰ stálé zdraví, duševní pohodu a mnoho dalších uměleckých úspěchů. Na Vaše nová díla, která mají vztah k naší Vysočině a o nichž se předběžně dovídáme z dopisů básníka Miloslava Bureše¹¹¹, se opravdu těšíme. Všichni Vás i Vaši mil. paní¹¹² zdravíme a v duchu Vám přátelsky tiskneme ruku.

Učitelský sbor HUDEBNÍ ŠKOLY B. MARTINŮ v Poličce¹¹³

Jaroslav Maděra

František Kašpar¹¹⁴Václav Kučera¹¹⁵Marie Šrutová¹¹⁶Josef Kysela¹¹⁷

¹⁰⁷ Bohuslav Martinů – narození 18. 12. 1890 (Černušák, 1964, s. 377).

¹⁰⁸ Koncert měl proběhnout přímo v den narozenin Bohuslava Martinů (8. 12.), ale kvůli technickým překážkám byl přeložen na 19. 12. 1956, koncert rozdělen na 3 části – vystoupení studentů, vystoupení učitelů a pouštění *Otvírání studánek*, H 354, z gramofonu (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, neustránkováno).

¹⁰⁹ Škola založena v roce 1948 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, neustránkováno).

¹¹⁰ Zde působil od roku 1956 na American Academy v Římě (Mihule, 2002, s. 495).

¹¹¹ Básník, v 50. letech spolupracoval s Bohuslavem Martinů, na kantátách *Otvírání studánek*, H 354; *Legenda z dýmu a bramborové nati*, H 360; *Romance z Pampelišek*, H 364; *Mikeš z Hor*, H 375 (Zouhar a Coufalová, 2017, s. 6).

¹¹² Tímto je myšlena Charlotte Martinů (svob. Quennehen), manželka Bohuslava Martinů, žila v letech 1894 – 1978), s Bohuslavem Martinů se vzali v roce 1931 (web Bohuslava Martinů, dostupné z: <https://www.martinu.cz/cz/aktuality/252-120-vyroci-narozeni-charlotte-martinu/>).

¹¹³ Rok založení 1948.

¹¹⁴ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval: klavír, harmoniku, hudební nauku a sborový zpěv (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, neustránkováno).

¹¹⁵ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů od roku 1953, vyučoval klavír, harmonii a kytaru, působil i jako archivář školy (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, neustránkováno).

¹¹⁶ Pedagožka na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučovala klavír, hudební nauku a sborový zpěv, absolventka pedagogického oddělení pardubické hudební školy, správkyňe diskotéky (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, neustránkováno).

Sdružení rodičů a přátel HUDEBNÍ ŠKOLY B. MARTINŮ

Fr. Popelka¹¹⁸

¹¹⁷ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval housle a souborovou hru (tehdy hru v souboru), na škole působící od roku 1954 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹¹⁸ Přítel Bohuslava Martinů, místopředseda správního výboru pro Hudební školu Bohuslava Martinů (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

Polička, dne 5. prosince 1957

Vážený Mistře,

prosíme Vás, abyste přijal naše nejuprímnější k Vašim 67. narozeninám¹¹⁹. Také naše hudební škola¹²⁰ se aktivně připojila k letošním oslavám Vašich narozenin v Poličce, o nichž jste již byl mezitím informován p. Fr. Popelkou.¹²¹ Kromě toho uspořádáme 17. prosince t. r. koncert z Vašeho díla, při kterém účinkují žáci i učitelé¹²² naší hudební školy. Jsme v duchu s Vámi a přejeme Vám stále zdraví i klid k další tvorbě, která nás v poslední době překvapila novými díly¹²³, radostnými a nám tolik blízkými a drahými.

Všichni Vám přátelsky tiskneme ruku.

Vám oddaní

Jaroslav Maděra

Václav Kučera¹²⁴

Josef Kysela¹²⁵

Marie Šrutová¹²⁶

Alena Neřoldová¹²⁷

Frant. Kašpar¹²⁸

¹¹⁹ Bohuslav Martinů – narození 18. 12. 1890 (Černušák, 1964, s. 377).

¹²⁰ Myšleno Hudební škola Bohuslava Martinů založena v roce 1949 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹²¹ Přítel Bohuslava Martinů, místopředseda správního výboru pro Hudební školu Bohuslava Martinů (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹²² Na tomto koncertě účinkovali M. Šrutová za doprovodu J. Maděry, A. Neřoldová a František Popelka (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹²³ Kantáty *Otvírání studánek*, H 354; *Legenda z dýmu a bramborové nati*, H 360; *Romance z Pampelišek*, H 364; *Mikeš z Hor*, H 375 (Zouhar a Coufalová, 2017, s. 6).

¹²⁴ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů od roku 1953, vyučoval klavír, harmonii a kytaru, působil i jako archivář školy (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹²⁵ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval housle a souborovou hru (tehdy hru v souboru), na škole působící od roku 1954 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹²⁶ Pedagožka na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučovala klavír, hudební nauku a sborový zpěv, absolventka pedagogického oddělení pardubické hudební školy, správkyně diskotéky (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹²⁷ Pedagožka na Hudební škole Bohuslava Martinů, absolventka pedagogického oddělení pardubické hudební školy, nastoupila do školy jako učitel v roce 1957 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

Vedle podpisů se nechází obdelníkové razítko ve kterém je napsáno „Hudební škola Bohuslava Martinů“

¹²⁸ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval: klavír, harmoniku, hudební nauku a sborový zpěv (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno)

5. Jaroslav Maděra jako odesílatel v další související korespondenci B. Martinů

Jaroslav Maděra byl organizátor kulturního života a ředitel hudební školy v Poličce (1954–1961). Byl v korespondenčním kontaktu i s jinými adresáty (Univerzitní knihovna Brno, Z. Zouhar) v korespondenci týkající se B. Martinů. Dopisy jsou z let 1954–1955, pochází ze soukromého archivu prof. Víta Zouhara.

5.1 Dopisy

Na obálce:

HUDEBNÍ ŠKOLA B. MARTINŮ - POLIČKA

TELEFON č. 196

kulaté razítko POLIČKA s datem 14. XI 54

Univerzitní knihovna, hudební oddělení

Brno.

další kulaté razítko HUDEBNÍ ŠKOLA POLIČKA, uvnitř kruhu je vyobrazen lev se dvěma ocasy a slovenským znakem

Poštovně paušalováno

HUDEBNÍ ŠKOLA B. MARTINŮ – POLIČKA

Telefon č. 196

Zn: 149/54

Polička, dne 15. listopadu 1954

Věc: Odpověď na dotaz z 9.t.m.

15. listopadu 1954¹²⁹

¹²⁹ Toto byl první školní rok, kdy byl ředitelem Hudební školy Bohuslava Martinů Jaroslav Maděra (předtím pouze učitelem na varhany, klavír a harmonii), do té doby byl ředitelem Jaromír Chalupský, který

Universitní knihovna-hudební oddělení,

Brno.

Děkujeme vám za váš dopis i za váš zájem o našeho slavného rodáka, Mistra Bohuslava Martinů. Z obsahu vašeho dopisu však vidíme, že vám není nic známo o kulturním životě našeho města, které si svého rodáka velmi váží a v němž byl již vytvořen kult, zaměřený k osobnosti i dílu B. Martinů. Nemálo se o to přičinil, příznivec naší školy a skladatelův přítel František Popelka¹³⁰, v posledních letech i hudební škola Bohuslava Martinů.¹³¹ Dovolujeme si vám proto podat tyto informace.

Od roku 1945 jest Mistr Boh. Martinů čestným členem našeho města a jeho jménem bylo pojmenováno náměstí u kostela sv. Jakuba¹³², na jehož věži se narodil.¹³³ V tomtéž roce k 55.narozeninám¹³⁴ Mistrovým byl vydán bibliofilský tisk "Vzpomínka" od Boh. Martinů, velmi zajímavá pro poznání jeho mládí i tvorby. V r.1946 byla otevřena v Museu¹³⁵ "Síň Mistra Bohuslava Martinů", do níž byl snesen cenný materiál, který poličským občanům, mládeži i odborníkům poskytuje dostatek poučení /i přesných dat!/ o umělecké tvorbě B.Martinů. Tento materiál jest samozřejmě stále doplňován /fotografie, hudebniny, partitury, literatura, korespondence, programy koncertů atd./. V roce 1947¹³⁶ byl v Poličce uspořádán koncert slavné klavíristky Germaine Leroux,¹³⁷ přítelkyně B.Martinů, jehož II.část měla na programu klavírní skladby¹³⁸ našeho velkého rodáka. Tímto koncertem našem město přímo manifestačně projevilo úctu ke skladateli. Vystupuje-li v Poličce některý sólista, jest vždy požádán, aby do programu byly zařazeny též skladby B.Martinů.

se od tohoto roku stal vedoucím krajské poradny lidové umělecké tvořivosti (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno)

¹³⁰ Přítel Bohuslava Martinů, místopředseda správního výboru pro Hudební školu Bohuslava Martinů.

¹³¹ Rok založení školy 1949 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹³² Zde byl Jaroslav Maděra ředitelem kůru, zároveň zde byla uvedena premiéra *Hymnus na sv. Jakuba*, H. 347, kterou též řídil Jaroslav Maděra.

¹³³ Bohuslav Martinů se zde narodil v roce 1890 na věži kostela sv. Jakuba v Poličce, jeho otec zde pracoval jako pověžný od roku 1889 až do roku 1902, poté se odstěhovali do města (Mihule, 2002, s. 19–29).

¹³⁴ Bohuslav Martinů narozen 8. 12. 1890 (Černušák, 1964, s. 377).

¹³⁵ Tímto je myšleno Městské muzeum v Poličce, v jehož budově sídlí v současnosti také Centrum Bohuslava Martinů, vlastník nejrozsáhlejších sbírek a fondů k životu a dílu skladatele.

¹³⁶ Koncert se konal 7. 12., tedy den před narozeninami Bohuslava Martinů (Jirglová, 2013, s. 131).

¹³⁷ Světově proslulá francouzská klavíristka Germaine Leroux byla třetí manželkou Miloše Šafránka (1894–1982), přítele, podporovatele a prvního životopisce Bohuslava Martinů. A právě Germaine Leroux dedikuje Martinů dvě ze svých zásadních skladeb pro klavír: *Koncert pro klavír a orchestr č. 2*, H 237, a *Sinfoniettu giacosa pro klavír a malý orchestr*, H 282.

¹³⁸ tím jsou myšleny skladby od Bohuslava Martinů *Taneční skizzy* H. 220 – 1. *Tempo di valse*, 2. *Allegro Vivo a Polka in D* H. 308 (Jirglová, 2013, s. 131).

V létě 1947 byla slavnostně otevřena rodná světnice B. Martinů na věži kostela a k této příležitosti byla vydána bibliofilsky báseň Miloslava Bureše¹³⁹ „Píseň o věži „sv. Jakuba“. V rodné světnici¹⁴⁰ byl umístěn původní nábytek rodiny Martinů i se ševcovským verpánkem skladatelova otce. Celé zařízení rodné světnice bylo letos v únoru přemístěno do musea.

Naše hudební škola, založená v roce 1948, nese jméno B. Martinů¹⁴¹, v hudební síni školy máme veliký portrait¹⁴² a při každé příležitosti, při hudebních a slavnostních pořadech, jest hudba B. Martinů v Poličce propagována. Hudební škola uspořádala nejednou koncert, věnovaný jen dílu Boh. Martinů. Např. r.1950¹⁴³ k oslavě 60. narozenin Mistrových byl uspořádán koncert, při němž účinkovali absolventi¹⁴⁴ brněnské konzervatoře. Tehdy ovšem oficiálně nevzpomněla B. Martinů ani Praha, Brno nebo jiné město...¹⁴⁵ Také letos na jaře měla hudební škola na programu večer, na jehož pořadu byla hudební i literární tvorba B.Martinů.

Myslíme, že jsme vám toho sdělili dost, abyste si mohli učinit představu o tom, že naše město na svého velkého rodáka nezapomíná. Mládež na naší škole jest o řivotě i díle B.Martinů stále poučována a to hlavní – jeho četné klavírní skladby /zvláště “Jaro v zahradě“¹⁴⁶, “Bajky“¹⁴⁷, “Loutky“¹⁴⁸ aj./ jsou zařazovány do učební osnovy a jsou hrány. Pro příští rok k 65.narozeninám B.Martinů hodláme uskutečnit v Poličce zájezd

¹³⁹ český básník a prozaik (1909–1968), byl s Bohuslavem Martinů byl v korespondenčním kontaktu. (Zouhar a Coufalová, 2017, s. 260).

¹⁴⁰ rodná světnice je stále zpřístupněna veřejnosti i s kompletním vybavením, před několika lety také prošla kompletní rekonstrukcí (web Centra Bohuslava Martinů v Poličce, dostupné z: <http://www.cbmpolicka.cz/cz/expozice/rodna-svetnicka>).

¹⁴¹ Škola se měla původně jmenovat Hudební škola Mistra Bohuslava Martinů, to ale Martinů v dopise s Františkem Popelkou (v roce 1949) odmítl, chtěl, aby se vynechalo „Mistr“ (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹⁴² Při poslední návštěvě školy jsem tento portrait nezaznamenal, ovšem Martinů je tam stále všudypřítomný.

¹⁴³ V této době ředitelem Hudební školy stále Jaromír Chalupský (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹⁴⁴ E. Domalipová a M. Bláhová (obě klavír), H. Supová a V Halíř (oba zpěv), A. Strádal (housle) (Jirgllová, 2013, s.135).

¹⁴⁵ V první polovině 50. let 20. století nebyl Bohuslav Martinů a jeho dílo v Československu žádoucí. Komunistické úřady blokovaly výplaty finančních prostředků z provozování a vydávání Martinů děl, nedodržovaly uzavřené smlouvy, skladatel byl navíc napadán v oficiálním hudebním tisku. Tato situace se výrazně změnila v roce 1955.

¹⁴⁶ *Jaro v zahradě*, H 125, obsahuje 4 klavírní kusy pro děti, skladba vznikla v Praze v roce 1920 (Halbreich, 2007, s. 398).

¹⁴⁷ *Bajky*, H 138, je 5-ti věť klavírní skladba, vznikla v Paříži roku 1924 (viz. databáze Institutu Bohuslava Martinů, dostupné z: https://database.martinu.cz/works/public_view/137).

¹⁴⁸ *Loutky I*, H 137, *Loutky II*, H 116, a *Loutky III*, H 92, jsou cykly klavírních sonát dokončených v letech 1925, 1918 a 1914 (viz. databáze Institutu Bohuslava Martinů, dostupné z: https://database.martinu.cz/works/public_search)

pražské nebo brněnské opery /podle toho, co budou mít opery v repertoiru/, event. i České filharmonie.

Těší nás váš zájem i to, že v Brně jsou díla Martinů v poslední době hrána. Ředitel naší hudební školy¹⁴⁹ jest absolventem brněnské konservatoře a hudební život Brna stále sleduje. Na I. abonentní koncert Stát.symfonického orchestru kraje brněnského dne 1.listopadu t.r., na jehož pořadu byl cellový koncert¹⁵⁰ /Sádlo/¹⁵¹ zajel z Poličky výše zmíněný Fr.Popelka s manželkou.

Při této příležitosti si vás dovoluujeme požádat, abyste nám, resp. pro museum laskavě posílali programy i plakáty brněnských koncertů, při nichž jest hrán B. Martinů. Předem vám za tuto laskavost děkujeme! My jsme naproti tomu ochotni pořadatelům koncertů poskytnout přesné informace o životě i díle Martinů. Z posledních programů brněnských koncertů vidíme, že některé informace o Martinů byly čerpány snad jen z kavárenských rozhovorů.

Člen SRPŠ B. Martinů: Fr. Popelka (podpis)

kulaté razítko HUDEBNÍ ŠKOLA POLIČKA (viz. obálka tohoto dopisu)

Ředitel školy: Maděra (podpis)

¹⁴⁹ Tím je myšlen Jaroslav Maděra, přesto, že to nejspíše sám psal.

¹⁵⁰ Jedná se o *Koncert pro violoncello a orchestr č. 1*, H 196, jehož první verzi Martinů dokončuje již v roce 1930, druhou verzi v roce 1939 a poslední verzi až v Nizze v roce 1955 (Halbreich, 2007, s. 311–313)

¹⁵¹ Miloš Sádlo (1912–2003) byl český violoncellista, setkává se s Martinů osobně na festivalu v Besançon v září 1955, kde mu také předává partituru 3. verze svého *Koncertu pro violoncello a orchestr č. 1*, H 196III, kterou skladatel dokončil v létě 1955 (Halbreich, 2007, s. 313–314)

Obálka:

Hudební škola B. Martinů v Poličce

Kulaté razítko POLIČKA, v něm datum 30. XI. 55

Pan

prof. J. Zouhar, ved. hudebního oddělení Universitní knihovny, Brno Universitní knihovna

kulaté razítko HUDEBNÍ ŠKOLA POLIČKA

Doporučeně

Poštovné paušalováno

poštovní známka: Polička 982

Polička, dne 29. listopadu 1955

Vážený pane profesore,

děkujeme za Váš dopis ze dne 25. t. m. a po dnešní schůzi Tylova domu osvěty můžeme Vám dát tuto zprávu.

Termín 18. prosince, jak jste navrhoval, by byl pro Poličku naprosto neúnosný.¹⁵² Je to už těsně před vánočními svátky, brzy po koncertu, který pořádáme v den Mistrových narozenin. Dohodli jsme dnes, že světovou premiérou Otvírání studánek¹⁵³ zahájíme Dny osvěty, které už mají v Poličce jakousi tradici. Počítejte tedy s určitostí s datem 7. ledna 1956 / sobota /.

Program,¹⁵⁴ který navrhujete, je opravdu krásný, jen nám laskavě sdělte jeho definitivní úpravu. Místo proslovu „slavnostního“, zařadíme do úvodu přednášku Miloslava Bureše,¹⁵⁵ v trvání asi 10 – 15 minut. Celému večeru bude samozřejmě předcházet zahajovací proslov předsedy ONV.¹⁵⁶

¹⁵² V tomto roce proběhly koncerty na oslavu narozenin Bohuslava Martinů 8. 12. (pozvaní umělci – Musilová, Smetana, Simon) a 13. 12. žákovský koncert, oba byly věnované pouze dílu Bohuslava Martinů (čerpáno z korespondence Maděra – Martinů).

¹⁵³ na této premiéře účinkoval ženský sbor OPUS Brno, tento sbor řídil prof. Zouhar – adresát tohoto dopisu (Jirglová, 2013, s. 141).

¹⁵⁴ na tomto koncertě v Tylově domě v Poličce nezaznělo pouze Otvírání studánek, po něm nastoupila další díla B. Martinů – Dvojzpěvy na texty moravské lidové poezie *Petrklíč* H. 348; 16 klavírních skladeb *Etudy a polky* H. 308; *Tři legendy* H. 339 nazývá se i *Tři písně posvátné*, napsáno pro ženský sbor a housle; písně s doprovodem klavíru *Velikonoční* H. 230 a sbor *Pět českých madrigalů* H. 321 (Jirglová, 2013, s. 141) (web databáze Martinů, dostupné z: https://database.martinu.cz/works/public_index/).

¹⁵⁵ Miloslav Bureš (vlastním jménem Jan Bohuslav Bureš, žil 6. 11. 1909 – 12. 11. 1968) český básník a prozaik, s Bohuslavem Martinů byl 5 let v korespondenčním kontaktu (Zouhar a Coufalová, 2017, s. 260).

¹⁵⁶ Miloslav Bureš se při svém studiu na gymnáziu (bylo mu asi 20 let) potkával s Bohuslavem Martinů, který jezdil z Paříže do rodné Poličky; Martinů se již tehdy zajímal o Burešovi verše, ten však první text pro Bohuslava Martinů, na popud Františka Popelky, poslal až v jeho 45-ti letech. V této době poslal *Píseň o studánce rubínce*, kterou Miloslav Bureš vydal s názvem *Otvírání studánek* na konci roku 1955. Bohuslav Martinů zhudebnil toto dílo, které mělo sice premiéru v Poličce, ale proběhla také předpremiéra 7. 12. 1955

Sdělte nám laskavě Vaše podmínky, které adresujte přímo hudební škole.¹⁵⁷ Potřebujeme znát předem přesnou částku, abychom podle toho mohli stanovit cenu vstupenek.¹⁵⁸ Oznamte nám také další podrobnosti Vašeho zájezdu, t. j. počet účinkujících / u sólistů¹⁵⁹ jména pro program /, počet večerů, event. noclehů, nebo zda po koncertu odjete domů.

Těšíme se, že premiéra i vystoupení brněnského OPUSu¹⁶⁰ bude mít u nás veliký úspěch. Krajská poradna LUT v Pardubicích přislíbila, že koncert natočí na zvukový pás. Těšíme se na Vaši další zprávu a srdečně Vás zdravíme.

Jaroslav Maděra

Fr. Popelka¹⁶¹

P. S. Slečna Martinů¹⁶² je t. č. v nemocnici, koncert 8. t. m.¹⁶³ však navštíví. Víte už o tom, že Mistr Martinů v květnu příštího roku opouští USA, aby se definitivně usadil opět v Evropě?¹⁶⁴

v Praze v klubu Svazu skladatelů, dirigoval Jan Kühn – obě tyto premiéry byly podle dopisů PBM Kd 20 a PBM Kd 21 velice povedené. (Zouhar a Coufalová, 2017, s. 12-20, také s.260-263).

¹⁵⁷ Hudební škola Bohuslava Martinů, rok založení 1948 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů v Poličce, nestránkováno).

¹⁵⁸ Cena vstupenek se nakonec pohybovala mezi 5 – 15 Kč, na stání 5 Kč, 3. místo a boční lóže za 11 Kč, 2. místo a balkon 13 Kč a 1. místo a čelní lóže 15 Kč (viz. plakát otvírání studánek, soukromý archiv Víta Zouhara, nečíslováno).

¹⁵⁹ Běla Dejmková, Amalie Braunová, Eduard Hrubeš, Rudolf Walter, Miroslav Matyáš, Rudolf Tomice, Ferdinand Rušák, Věra Zouharová (Jirglová, 2013, 141).

¹⁶⁰ Ženský hudební sbor z Brna, dirigentem Zdeněk Zouhar (Jirglová, 2013, 141)

¹⁶¹ Přítel Bohuslava Martinů, místopředseda správního výboru pro Hudební školu Bohuslava Martinů

¹⁶² Tímto je myšlena sestra Bohuslava Martinů Marie Martinů (žila v letech 1882 – 1959). O tomto pobytu v nemocnici se Bohuslav Martinů zmiňuje poprvé v dopise PBM Kr 490 „Zpráva že jsi v nemocnici nás nepotěšila ale myslím že to bylo nejrozumnější rozhodnutí a doufám že už je vše lepší.“ Dále se o tomto pobytu v nemocnici zmiňuje v dopisech PBM Kr 491, PBM Kr 492.

¹⁶³ Tady není myšleno tohoto měsíce, ale 8. 12., kdy se konal koncert na oslavu 65. narozenin Bohuslava Martinů

¹⁶⁴ Manželé Martinů v květnu roku 1956 odplouvají zpět do Evropy, důvodem byl nástup, v říjnu tohoto roku, Bohuslava Martinů na *American Academy in Roma* (Mihule 2002, s. 497).

Seznam členů chrámového sboru, kteří účinkovali na prvním provedení Hymnu k sv. Jakubu¹⁶⁵ od Bohuslava Martinů:

M. Vlková, M. Srhská, M. Maděrová¹⁶⁶, Z. Slámová, A. Hušková st.¹⁶⁷, M.

Kasparidesová¹⁶⁸, M. Andrlíková, M. Havlíková, T. Šmídová, M. Volfová, A. Hušková, M. Řádková, M. Kastnerová;

Fr. Fiala, J. Kastner, Fr. Červený, V. Jílek, V. Řádek, J. Havlík, E. Chybám J. Vlk, J. Pojer, Fr. Koníček.¹⁶⁹

Varhany: Fr. Kašpar¹⁷⁰, violoncello J. Vintř¹⁷¹, řídil J. Maděra.

Vážený pane profesore,

posílám Vám seznam členů chrámového sboru, kteří účinkovali při premiéře Hymnu k sv. Jakubu v Poličce dne 31. července 1955. Budete-li mít zájem o fotografii sboru /je na ní také sestra B. Martinů, a jeho bratr s manželkou/ a letáček s textem, napište si. Milerád Vám ji pošlu.

Doufám, že Vám 7. leden 1956¹⁷² bude vyhovovat, moc se na Vás těšíme.

Zdraví Vás Váš Maděra

V Poličce dne 6. prosince 1955

¹⁶⁵ Premiéra provedena v Poličce 31. 7. 1955 pod vedením Jaroslava Maděry (Synek, 2017).

¹⁶⁶ Marie Maděrová - manželka Jaroslava Maděry, jeho bývalá žákyně, za svobodna Švábová (nar. 18. 1. 1931)

¹⁶⁷ Bývalá pedagožka na Hudební škole Bohuslava Martinů, v ročníku 1956/1957 zastupovala ve výuce za M. Červenou, která odešla na mateřskou dovolenou (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹⁶⁸ Pedagožka na Hudební škole Bohuslava Martinů, v kronice od roku 1951 až do roku 1955 vedená jako Marie Kasparidisová, později se provdala za Františka Červeného, učila klavír, jezdila vyučovat klavír do Bystrého, kam bylo z této školy zapůjčeno pianino (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹⁶⁹ František Koníček, externí učitel na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval žestě, nahradil ve své funkci Josefa Vintra na začátku roku 1953 (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹⁷⁰ Pedagog na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval: klavír, harmoniku, hudební nauku a sborový zpěv (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹⁷¹ V kronice jednou stojí Josef Vintř a jednou Josef Wintr - bývalý učitel na Hudební škole Bohuslava Martinů, vyučoval hru na trubku (Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů, nestránkováno).

¹⁷² Premiéra kantáty *Otvírání studánek*, H 354, v Poličce v Tylově domě

6. Další související korespondence zmiňující J. Maděru

Jméno Jaroslava Maděry se vyskytovalo také v korespondenci mezi Bohuslavem Martinů a jinými adresáty. Většina korespondence, ve které byl Maděra zmíněn, nebo která se jej přímo dotýkala, pojednávala o *Hymnu k svatému Jakubu*, H 347, a *Zdravici*.

Prvním dopis, týkající se Jaroslava Maděry, byl ze dne 14. 3. 1954, a odesílal jej Martinů rodině do Poličky. Martinů se mimo jiné zmiňuje o počasí, které právě panovalo v Nice. Dále se také zajímá o možnost provedení *Hymnu k svatému Jakubu*, H 347, v Československu, protože jinak by se Martinů věnoval psaní jiných děl. V minulosti se totiž setkal s tím, že byla jeho díla zakázána. Dále se zmiňuje o varhanním partu k *Hymnu*, který bude nutné upravit, a že si partituru pro sbor a orchestr musí v Poličce obstarat sami. Úpravou partitury se zabýval právě Jaroslav Maděra, který celou premiéru *Hymnu* také řídil. V další části dopisu se pak zmiňuje o vzpomínkách na život v USA.¹⁷³

Krátkým dopisem ze dne 17. 7. 1954, opět rodině do Poličky, se Bohuslav Martinů zmiňuje o tom, že zrovna dokončil operu *Mirandolina*, H 346, a může se dát do *Hymnu k svatému Jakubu*, H 347. V dopise je zmíněno, že do Poličky posílá dvě kopie. Mluví o své špatné varhanní technice, a tyto věty doplňuje větou „[...] *to si bude moci upravit dle not, oni jsou zvyklí* [...]“.¹⁷⁴ Tímto nejspíš původně nebyl skladatelem myšlen přímo Jaroslav Maděra, ale ten se této práci chopil.¹⁷⁵ O této skladbě pojednává i další dopis z Nice, který se zmiňuje opět o pokynech pro úpravu, kterou provedl Jaroslav Maděra a pokyny pro varhaníka. Prosí, aby v Poličce doplnili jména autorů textu na titulní stranu. Dopis byl odeslán 18. 7. 1954 z Nice.¹⁷⁶

Jaroslav Maděra se dále objevuje v jednom z dopisů B. Martinů adresovaném rodině do Poličky. Dopis byl odeslán dne 16. 12. 1956 z Říma. Dopis obsahuje přání k vánočním svátkům, do nového roku a vyjádření stesku po Vánocích doma v Poličce. Dále Martinů v tomto dopise popisuje počasí v Římě. Martinů také vyjmenovává lidi, kterým již poslal vánoční korespondenci, poté zmiňuje Jaroslava Maděru, který mu psal také dopis s přáním k Vánocům „*P. Maděra také psal musím mu odpovědět*“.¹⁷⁷ Vzhledem k velmi laxnímu přístupu skladatele k uchovávaní korespondence se bohužel skladatelova odpověď nedochovala. V poslední části tohoto dopisu se skladatel zmiňuje o tom, že

¹⁷³ CBM, PBM Kr 456

¹⁷⁴ CBM, PBM Kr 461

¹⁷⁵ CBM, PBM Kr 461

¹⁷⁶ CBM, PBM Kr 462

¹⁷⁷ CBM, PBM Kr 548

v tomto roce budou „ve světě“ smutné Vánoce¹⁷⁸ a doufá, že si lidé uvědomí, jak moc se vzdalují ideálům, které na Vánoce oslavují. Další část dopisu patří Charlotte Martinů, která přichází s přáním k Vánocům a vyjadřuje svůj stesk po rodině Martinů. Na začátku oslovuje Marienku, čímž je myšlena Marie Martinů, sestra Bohuslava Martinů. Zmiňuje se o chřipce, kterou prodělal Bohuslav Martinů, a na konci dopisu přeje hezké Vánoce a vše nejlepší do nového roku i Fanoušovi a Jindřišce, což byl bratr Bohuslava Martinů a jeho žena.¹⁷⁹

Další dopis, ve kterém se objevilo jméno Jaroslav Maděra, je ze dne 11. 4. 1958. Odesílatelem je Bohumil Čeněk, adresátem Bohuslav Martinů.¹⁸⁰ Na začátku dopisu se Čeněk omlouvá, že dlouho neodepsal, jako důvod uvedl zdravotní potíže. Dopis pojednává o *Zdravici*, kterou právě Čeněk zhudebnil. Provedení této *Zdravice* řídil Jaroslav Maděra, který byl v té době ředitelem Hudební školy Bohuslava Martinů v Poličce. *Zdravice* měla podle dopisu úspěch.

Dalším dopisem pojednávajícím o *Zdravici* je dopis od Františka Janeleho z 15. 2. 1958.¹⁸¹ Dopis se týkal hlavně odhalení pamětní desky Bohuslava Martinů v Poličce. Janele zde jmenuje osoby, které se zasloužily o umístění pamětní desky a o vznik *Zdravice*. Jaroslav Maděra je tu opět zmíněný jako vedoucí při nácvicích této skladby. V dopise dále Janele zmiňuje návštěvu Miloslava Bureše v Poličce. Na konci dopisu Janele píše ještě o premiéře filmu *Otvírání studánek*, která se konala 16. 2. 1958.

Další korespondence, ve které je často zmiňováno jméno Jaroslava Maděry, je zpracována v diplomové práci Pavlíny Němcové *Korespondence mezi Zdeňkem Zouharem a rodinou Martinů v Poličce* z roku 2018. V dopise z 18. 9. 1954, kde se Zouhar zmiňuje rodině Martinů o Večeru Bohuslava Martinů a mluví o plánování večeru k narozeninám Bohuslava Martinů v Poličce. V post scriptu se zmiňuje o tom, že František Popelka a Jaroslav Maděra se mu již ozvali (jménem poličské hudební školy), a že na jejich obsáhlý dopis hned odpovídá.¹⁸²

Dalším dopisem je dopis ze dne 18. 5. 1955, v němž Marie Pražanová a Marie Martinů píší dopis novomanželům Zouharovým. Tento dopis je spíše omluvný, protože podle

¹⁷⁸ Zde Martinů pravděpodobně naráží na zhoršující se politickou situaci v sovětském bloku, kde na podzim roku 1956 došlo v Maďarsku ke krvavému potlačení povstání. O této situaci se zmiňuje i v dopisech Miloši Šafránkovi. (viz. ZOUHAR, Vít a COUFALOVÁ, Gabriela: *Milý Miloši. Dopisy Bohuslava Martinů Miloši Šafránkovi*. Olomouc: VUP, 2019)

¹⁷⁹ CBM, PBM Kr 548

¹⁸⁰ sig. v IBM Čen 1958-04-11

¹⁸¹ sig. v IBM JanF 1958-02-15

¹⁸² NĚMCOVÁ, Pavlína. *Korespondence mezi Zdeňkem Zouharem a rodinou Martinů v Poličce*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2018. s. 13

všeho měli manželé Zouharovi naplánovanou cestu do Poličky, ale kvůli nemoci Marie Martinů a jejímu pobytu v nemocnici byli nuceni tuto cestu zrušit. V dopise se Marie Pražanová zmiňuje o tom, že mluvila s „ředitelem Maděrou.“ Z jejich rozhovoru se dozvěděla, že premiéra *Hymnu k sv. Jakubu* bude 31. 7.¹⁸³

Pod dopisem z Poličky z 22. 7. 1955 je podepsána rodina Martinů („*Vaši Martinů*“). Tento dopis je adresován Zdeňku Zouharovi. V dopise rodina Martinů (nejspíše jeden ze sourozenců, protože v dopise mluví o Bohuslavovi jako o bratrovi) píše, že mají velkou radost ze zlepšujícího se stavu Zdeňka Zouhara. Dále popisují průběh otevření galerie v Poličském muzeu. Během doprovodného programu Jaroslav Maděra řídil *Hlásání pasaček* (část sboru *Tři zpěvy*, H 338), který provedl malý ženský sbor. Poté se ještě v dopise píše o tom, že právě nacvičuje premiéru *Hymnu k sv. Jakubu*, která bude 31. 7. při mši v 10 hodin ráno. V závěru tohoto dopisu se pak rodina Martinů zmiňuje o *Otvírání studánek*, H 354, kterou B. Martinů s nadšením zhudebňuje. Na konci dopisu pak sdělují Zdeňku Zouharovi novou adresu Bohuslava Martinů na „62 rue Pierre Charron – Paris 8.“¹⁸⁴

Další dopis ze dne 8. 8. 1955 je opět podepsán stejným jménem a poslán stejnému adresátovi jako dopis předchozí. Dopis na začátku pojednává o *Otvírání studánek*, Bohuslav Martinů prý poslal Zdeňku Zouharovi novou kompozici. Dále mluví o návštěvě Miloslava Bureše v Poličce, který projevil přání, aby premiéra *Studánek* proběhla na narozeniny Bohuslava Martinů. Na konci dopisu se rodina Martinů zmiňuje o podařené premiéře *Hymnu k sv. Jakubu*. K této zmínce přidávají i chválu na Jaroslava Maděru, který se „opravdu přičinil a velmi pečlivě to nastudoval.“¹⁸⁵

Dalším dopisem je dopis Zdeňka Zouhara do Poličky odeslaný z Brna 24. 11. 1955. Zouhar zde mluví o tom, že mu již byl schválen plakát Bohuslava Martinů. Zmiňuje se, že další den napíše Jaroslavu Maděrovi, kvůli termínu premiéry *Otvírání studánek*, kterou směřoval k 11. 12. 1955. Na konci dopisu se zmiňuje o tom, že jeho manželka má úraz kolene.¹⁸⁶

V dalším dopise (13. 1. 1956) se Zdeněk Zouhar zmiňuje, že by již toto čtvrtletí měl vyjít sborník o Bohuslavu Martinů.¹⁸⁷ Proto se Zdeněk Zouhar obrací s jedenácti dotazy, které potřebuje, aby rodina Martinů zjistila. Posledním bodem bylo zeptat se Jaroslava

¹⁸³ Tamtéž, s. 31

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 41-42

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 44-45

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 55-56

¹⁸⁷ ZOUHAR, Zdeněk. *Bohuslav Martinů: sborník vzpomínek a studií*. Brno: Krajské nakladatelství, 1957

Maděry, jak dlouho trvalo secvičení *Hymnu*.¹⁸⁸ V odpovědi ze dne 19. 1. 1956 se rodina Martinů v post scriptu zmiňuje, že nemůže zastihnout pana Maděru, a že informaci doplní později.¹⁸⁹

V následujícím dopise od Z. Zouhara z 23. 1. 1956 se Zouhar ptá, zda již Maděra odpověděl 11. otázku.¹⁹⁰ V dopise s odpovědí (12. 3. 1956) ale stálo, že se Jaroslav Maděra již skoro čtvrt roku neozval a že je to divné.¹⁹¹

V dopise z Poličky Z. Zouharovi ze dne 22. 4. 1956 se rodina nejdříve omlouvá za zpoždění v odpovědích na dopisy. Důvodem bylo, že rodina doufala, že bude moci již poslat něco ohledně kompozic, nakonec ale Marie Martinů (píšící za rodinu Martinů) zjistila, že na to nestačí a že bude muset poprosit nějakého hudebníka o pomoc. Zde zmiňuje, že Maděra má moc práce a že bude muset počkat, až bude mít trochu času Iša Popelka. V dopise se dále zmiňuje o zaslání podobenek Bohuslava Martinů z různých let.¹⁹²

Další dopis píše Marie Martinů z nemocnice v listopadu roku 1956. Zmiňuje se o tom, že jí přišly podobenky. Poté navazuje na to, že Zouhar shání text *Hymnu k sv. Jakubu*, který sice je v jejím archivu, ale nikdo se v něm nevyzná, tak má požádat Maděru a on to ze svého archivu opiše a zašle.¹⁹³ Tuto radu – obrátit se na Jaroslava Maděru kvůli textu *Hymnu* poskytují Zdeňku Zouharovi i František a Jindřiška Maděrovi, na které se nejspíše obrátil se stejnou žádostí. Tento dopis je ze dne 6. 11. 1956.¹⁹⁴

Posledním dopisem, který byl v rámci diplomové práce P. Němcové transkribován a okomentován, byl dopis ze dne 5. 10. 1958. Odesílatelkami jsou jak Marie Martinů, tak Marie Pražanová. Marie Martinů v tomto dopise píše o pohřbu Bohuslava Martinů. Marie Pražanová se zmiňuje o tom, že uznání o provedení hudby Requiem přečetla Jaroslavu Maděrovi, který z toho měl velkou radost. V další části dopisu se Marie Pražanová zmiňuje o tom, jak pomáhá Marii Martinů v jejích těžkých chvílích. Na konec přeje „*Zouhaříkům*“ hodně štěstí a zdraví.¹⁹⁵

¹⁸⁸ NĚMCOVÁ, Pavlína. *Korespondence mezi Zdeňkem Zouharem a rodinou Martinů v Poličce*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2018. s. 60-61

¹⁸⁹ Tamtéž, s. 66

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 67

¹⁹¹ Tamtéž, s. 81

¹⁹² Tamtéž, s. 85

¹⁹³ Tamtéž, s. 109

¹⁹⁴ Tamtéž

¹⁹⁵ Tamtéž, s. 182

Závěr

Celá tato práce se nesla v duchu bádání o životě Jaroslava Maděry a jeho souvislostech s Bohuslavem Martinů. Úvodní kapitola se věnovala životu Jaroslava Maděry. Tu považuji vzhledem k dosud nepublikovanému souvislému životopisu za velmi přínosnou. Největší zásluhu na tom má paní Marie Maděrová, která pečlivě uložila velkou část dokumentů Jaroslava Maděry do soukromého archivu a která mi také během několika rozhovorů poskytla doplňující informace k životu svého manžela. Následující kapitolu tvořil diplomatický přepis čtyř dopisů Jaroslava Maděry a ostatních adresované Bohuslavu Martinů a vytvoření vysvětlujících komentářů. Tento malý soubor dopisů z let 1955–1957 dosud nebyl jako celek publikován, originály těchto dopisů jsou uloženy v Centru Bohuslava Martinů v Poličce jako součásti fondu došlé korespondence (PBM, Kd). Následující kapitola se věnuje třem dopisům, nichž je J. Maděra odesílatel, adresáty jsou Univerzitní knihovna Brno, prof. J. Zouhar nebo prof. Zdeňku Zouharovi. Také tento soubor tří dopisů z let 1954–1955 byl diplomaticky transkribován a doplněn komentáři. Poslední kapitola, která se týká korespondence J. Maděry, krátce zmiňuje další dopisy zmiňující J. Maděru, nepatřící však do předchozích dvou kapitol. U těchto dopisů jsem již neprováděl transkripce, jelikož jsou zpracovány v publikacích jiných autorů. Jedná se zejména o diplomovou práci Pavlína Němcové zabývající se korespondencí Zdeňka Zouhara s Martinů rodinou v Poličce.¹⁹⁶ Některé dopisy obsahující jméno Jaroslava Maděry jsem našel i v databázi Institutu Bohuslava Martinů. Tyto dopisy jsem tedy nepřepisoval, pouze jsem v této kapitole krátce shrnul, jakou roli Maděra v těchto dopisech měl. Pomocí dostupných zdrojů jsem svou bakalářskou práci doplnil krátkým životopisem Bohuslava Martinů.

V závěru práce bych chtěl poděkovat paní Marii Maděrové za všechny dokumenty, které mi poskytla k životu Jaroslava Maděry – tyto byly v hojné míře použity v přílohách této práce. Dále Centru Bohuslava Martinů v Poličce a prof. Vítu Zouharovi za svolení k publikování dopisů ze svých fondů. V neposlední řadě patří poděkování i Základní umělecké škole Bohuslava Martinů za poskytnutí pamětní knihy, a tím i poskytnutí důležitých informací pro okomentování dopisů.

Práce pro mě byla osobně velmi obohacující a doufám, že by mohla být, byť jen malým přínosem, pro další badatele, zabývající se B. Martinů, J. Maděrou nebo také historií Hudební školy B. Martinů v Poličce.

¹⁹⁶ NĚMCOVÁ, Pavlína. *Korespondence mezi Zdeňkem Zouharem a rodinou Martinů v Poličce*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2018.

Seznam literatury

- ČERNUŠÁK, Gracian, ŠTĚDRONĚ, Bohumír, NOVÁČEK, Zdenko. *Český hudební slovník osob a institucí II*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.
- ČERNUŠÁK, Gracian. *Dějiny evropské hudby*. Praha – Bratislava: Panton, 1964.
- HALBREICH, Harry. *Bohuslav Martinů. Werkverzeichnis und Biographie*. Mainz: Schott, 2007.
- HALBREICH, Harry: Bohuslav Martinů. *Werkverzeichnis, Dokumentation und Biographie*. Zürich: Atlantis, 1968.
- JIRGLOVÁ, Lucie. *Recepce díla Bohuslava Martinů v Poličce v letech 1890 – 1959*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.
- Korespondence | Databáze pramenů Institutu B. Martinů. *Úvod | Databáze pramenů Institutu B. Martinů* [online]. Copyright © 2012 Institut Bohuslava Martinů [cit. 12.06.2019]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/emails/public_index/
- martinu.cz. [online]. Dostupné z: <https://www.martinu.cz/cz/>
- MIHULE, Jaroslav. *Martinů osud skladatele*. Praha: Karolinum, 2002.
- NĚMCOVÁ, Pavlína. *Korespondence mezi Zdeňkem Zouharem a rodinou Martinů v Poličce*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2018.
- Pamětní kniha Hudební školy Bohuslava Martinů
- POPELKA, Iša. *Bohuslav Martinů. Dopisy domů. Z korespondence do Poličky*. Praha: Mladá fronta, 1996.
- Soukromý archiv Jaroslava Maděry
- Soukromý archiv Víta Zouhara
- SYNEK, Jaromír a VŠETIČKOVÁ, Gabriela. *Drazí: Dopisy Bohuslava Martinů rodině v Poličce do roku 1931*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019.
- SYNEK, Jaromír. Okolnosti vzniku a prvního uvedení kantáty Hymnus k Svatému Jakubu, H 347 Bohuslava Martinů na text P. Jaroslava Daňka. *Opus musicum*. č. 3, 2017, s.22-39.
- ZOUHAR, Vít a COUFALOVÁ, Gabriela. *Milý příteli Bureši: dopisy Bohuslava Martinů Miloslavu Burešovi*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017.

ZOUHAR, Vít. *Souborného vydání díla Bohuslava Martinů / The Bohuslav Martinů Complete Edition. Otvírání studánek / Legenda z dýmu bramborové nati / Romance z pampelišek / Mikeš z hor*. Praha: Bärenreiter, 2016.

Webové zdroje

Databáze pramenů Institutu Bohuslava Martinů [online]. Dostupné z <https://database.martinu.cz/>.

Korespondence | Databáze pramenů Institutu B. Martinů. *Úvod | Databáze pramenů Institutu B. Martinů* [online]. Copyright © 2012 Institut Bohuslava Martinů [cit. 12.06.2019]. Dostupné z: https://database.martinu.cz/emails/public_index/

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Rodný a křestní list Jaroslava Maděry, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 2 – Životopis Jaroslava Maděry, soukromý archiv Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 3a – Výkaz o absolutoriu, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 3b – Výkaz o absolutoriu, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 3c – Výkaz o absolutoriu, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4a – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4b – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4c – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4d – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, čtvrtá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4e – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, pátá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4f – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, šestá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4g – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, sedmá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4h – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, osmá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 5a – Potvrzení o výkonu vojenské služby, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 5b – Potvrzení o výkonu vojenské služby, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 5c – Potvrzení o výkonu vojenské služby, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 5d – Potvrzení o výkonu vojenské služby, čtvrtá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 6 – Výpis ze zasedání místního výboru, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 7 – Povolení vedlejšího zaměstnání, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 8 – Dopis z ministerstva krajského národního výboru, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 9a – Vysvědčení o odborné způsobilosti, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 9b – Vysvědčení o odborné způsobilosti, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 9c – Vysvědčení o odborné způsobilosti, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 10a – Zdravotní průkaz pro zaměstnance v potravinářství, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 10b – Zdravotní průkaz pro zaměstnance v potravinářství, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 11a – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 11b – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 11c – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 11d – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, čtvrtá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 12 – Osvědčení o kvalifikaci promítače filmu, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 13 – Dopis z Mariánských Lázní, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 14 – Dopis od národního výboru Svitavy, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 15 – Dopis od Rady Městského národního výboru v Moravské Třebové, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 16 – Lékařská zpráva Jaroslava Maděry, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 17 – Lékařská zpráva Jaroslava Maděry, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 18 – Lékařská zpráva Jaroslava Maděry, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 19a – Dopis od Jaroslava Maděry Bohuslavu Martinů k 65. narozeninám, první část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 418

Příloha č. 20a – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů, ze dne 8. 12. 1955, první část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 419

Příloha č. 20b – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů, ze dne 8. 12. 1955, druhá část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 419

Příloha č. 20c – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů, ze dne 8. 12. 1955, třetí část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 419

Příloha č. 20d – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů, ze dne 8. 12. 1955, čtvrtá část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 419

Příloha č. 21 – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů k 66. narozeninám, první část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 425

Příloha č. 22 – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů k 67. narozeninám, první část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 429

Přílohy

Příloha č. 1 – Rodný a křestní list Jaroslava Maděry, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Č. 49 .

Rodný a křestní list.

Republika Československá. Ze zdejší matriky narozených a pokřtěných Tom. III pag. 513 se tímto úředně dokazuje, že léta Páně:

Okresní politická správa. Nová Bystřice. Biskupství: brněnské
Děkanství: Bystřické
Fara: Bystřice n/P

tisíciho devíti stého dvacátého třetího (1923.) dne 29. července zde v Věchnově
domě číslo 55 narozen a dne 5. srpna od Frant. Svobody, kooper. dle římsko-katolického obřadu pokřtěn byl:

Jméno křtěncovo	Náboženství	Manželský, nemanželský, syn neb dcera	Otec:	Matka:	Kmotrá	Asistentkou byla
Jaroslav Adolf	římsko-katol.	manželský syn	M a d ě r a Adolf, železářský zřízencec v Bohumíně, manž. syn Maděry Františka nádeníka v Domaníně a Josefky rozené Štefanovy	ludmila, manž. dcera Křen-ka Františka, krejčího v Věchnově a Marie rozené Havlíškovy	Šindelka Ant. rolnický syn v Sejkku Šindelková Josefka, jeho sestra	Marlová Aloisie z Bystřice

Důkazem toho budiž můj vlastnoruční podpis a pečeť úřední.

Dáno v Bystřici nad Pernštýnem dne 7. srpna 1923

R. Váňa
Jarar

Jaroslav Maděra, LŠU v Moravské Třebové

Ž i v o t o p i s

Narodil jsem se 29. července 1923 ve Věchnově okres Žďár nad Sázavou. Vyrostl jsem z chudého prostředí. Otec byl původním povoláním kočí. Pak pracoval na šachtě v Ostravě a poprvé světové válce nastoupil jako průvodčí vláků v Bohumíně. Zemřel na mě, když mně byly 4 roky. Po jeho smrti nastoupila matka jako uklízečka na bohumínské nádraží. V roce 1937 jsme se přestěhovali do Nedvědice, kde jsem vychodil měšťanskou školu. Matka zde pracovala jako sezónní dělnice při lesních pracích, později nastoupila v místní textilní továrně jako pomocná dělnice, kde pracovala až do roku 1959, kdy odešla do důchodu. V roce 1940 jsem vstoupil na brněnskou konzervatoř, kterou jsem v roce 1946 absolvoval. Od června 1943 do osvobození jsem byl totálně nasazen nejprve jako dělník ve Zbrojovce v Brně a pak kratší dobu jako pomocný costář v Novém Městě na Mor. Mám o dva roky mladší sestru, která je provdána v České Lípě. Spolu se svým manželem pracují v n.p. Severka. Moje matka žije nyní na Pecnštýně a od roku 1946 je členkou bývalé soc. dem. strany, po sloučení KSČM do dnes. Po dvouleté vojenské službě /1946-1948/ jsem v říjnu 1948 nastoupil jako učitel hudby na hudební školu v Poličce, kde jsem působil do 31. XII. 1961. V roce 1954 jsem se oženil s Marií Svábovou, zdravotní sestrou. Máme dvě děti, dceru Ludmilu /1956/ a syna Jaroslava /1960/. Hospodářské zajištění rodiny mám dobré. Manželka pracuje jako zdravotní sestra dosud. Ve svém bývalém působišti Poličce jsem se aktivně zapojil do mimoškolní činnosti a i zde na novém působišti, v Moravské Třebové, kam jsem byl dnem 1. ledna 1962 přeložen, budu pracovat veřejně. Svoji práci jsem dosud vykonával rád a budu i nadále se snažit ji dělat dobře a svědomitě.

Příloha č. 3a – Výkaz o absolutoriu, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

STÁTNÍ HUDEBNÍ A DRAMATICKÁ KONSERVATOŘ
V BRNĚ.

ODDĚLENÍ VARHANNÍ.

ABSOLUTORIUM

střední školy státní hudební a dramatické konservatoře
v Brně.

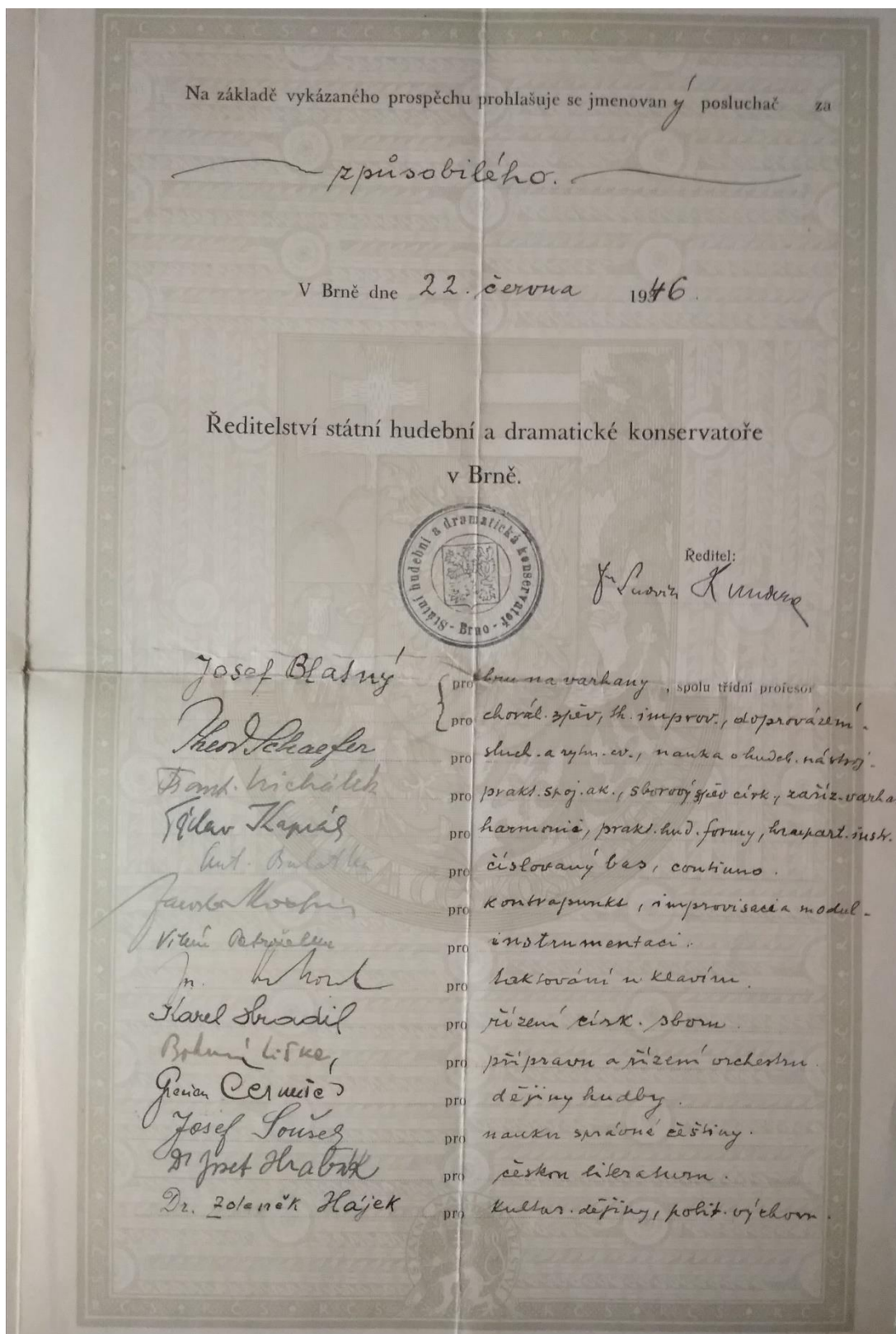
Pan Jaroslav Maděra,
narozený dne *29. července 1923* ve *Řečnově* v zemi
Moravskoslezské, navštěvoval *varhanní* oddělení
státní hudební a dramatické konservatoře v Brně jako řádný posluchač
od *1. září 1940* do *15. července 1943*
a do *3. září 1945* do *22. června 1946*
a zúčastnil se předepsaného úplného vyučování.
Podle závěrečných povinných zkoušek, kterým se *pan Jaroslav*
Maděra podrobil, aby dosáhl absolutoria a podle
zkušeností získaných o *něm* za *čtyři* letadoby studijní,
vydává se *mu* toto vysvědčení:

Pilnost: *vytrvalá*.
Chování: *chvalitebné*.

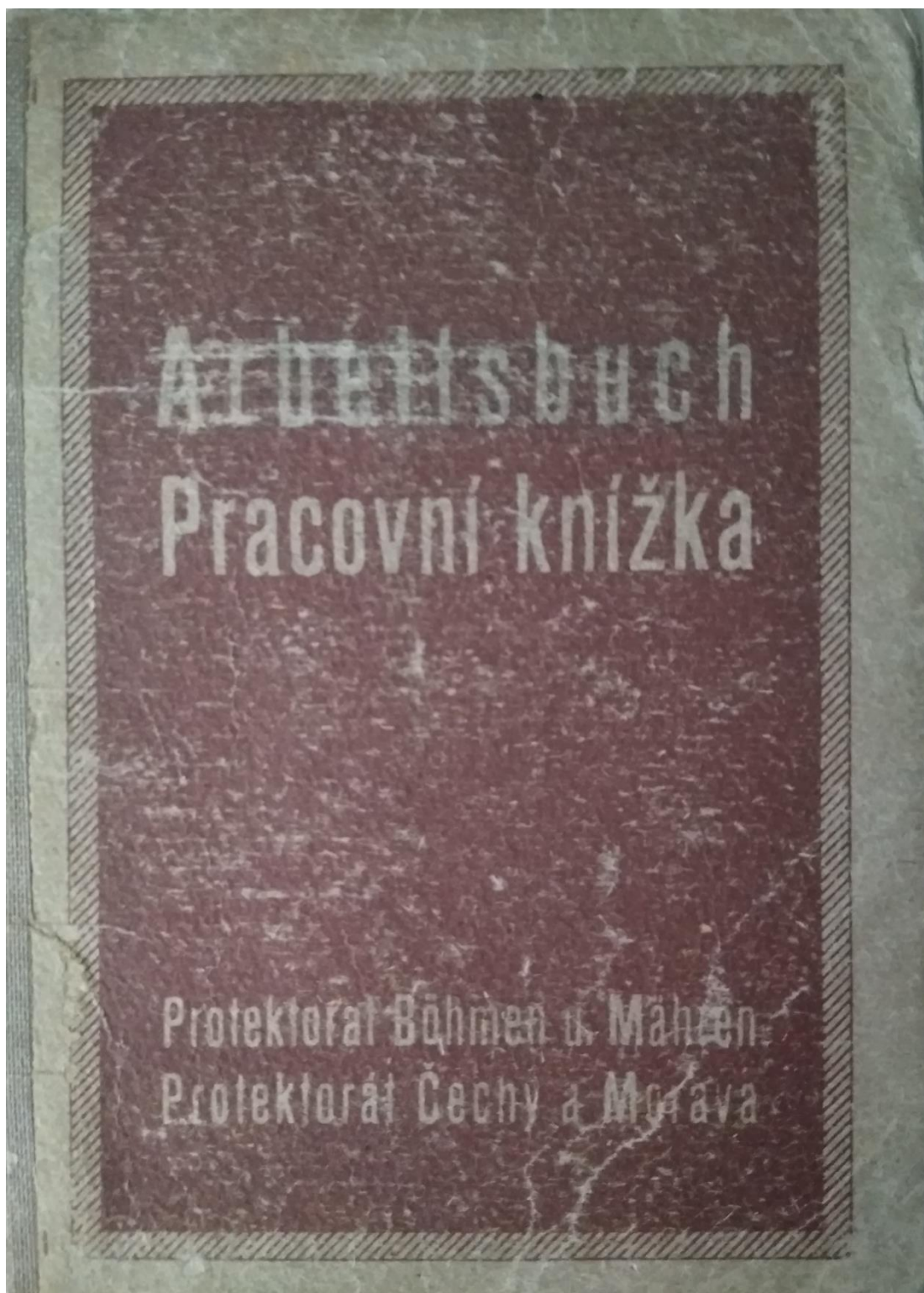
Příloha č. 3b – Výkaz o absolutoriu, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Předmět:	Prospěch:
Hra na varhany	chvalitebný
Sluchová a rytmická cvičení	výborný
Všeobecná hudební nauka a harmonie I.	chvalitebný
Harmonie II.	chvalitebný
Praktické spojování akordů	chvalitebný
Číslovaný bas a Continuo	chvalitebný
Harmonická improvisace	výborný
Improvisace a modulace	chvalitebný
Tématická improvisace	dobry
Kontrapunkt	chvalitebný
Praktická Hudební formy a rozbor skladeb	dobry
Skladba	
Nauka o hudebních nástrojích	výborný
Instrumentace, díl I., II.	dobry
Chorální zpěv	chvalitebný
Doprovázení	chvalitebný
Sborový zpěv církevní	výborný
Obligátní klavír. roč.	chvalitebný
Obligátní zpěv	chvalitebný
Taktování u klavíru	chvalitebný
Příprava a řízení sboru církevního orchestru	chvalitebný dobry
Hra partitur vokálních	chvalitebný
Hra partitur instrumentálních	chvalitebný
Dějiny hudby, díl I., II.	chvalitebný
Dějiny české hudby	chvalitebný
Zařízení varhan	výborný
Teoreticko-praktické pedagogium	výborný
Liturgika	chvalitebný
Společenská výchova, kurs	výborný
Nauka správné češtiny	dobry
Česká literatura	dobry
Psychologie a pedagogika	chvalitebný
Občanská nauka Politická výchova	chvalitebný
Sborový zpěv	výborný
Příprava a řízení sboru	chvalitebný
Dějiny výtvarných umění	chvalitebný
Kulturní dějiny	výborný

Příloha č. 3c – Výkaz o absolutoriu, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4a – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 4b – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Nr.
Čís 8, 258. 252

ARBEITSBUCH
PRACOVNÍ KNÍŽKA
(Reg.-Vdg. vom 26. Juni 1941, Nr. 241 Slg.)
(Vlád. nař. ze dne 26. června 1941, čís. 241 Sb.)

Familiennamen (bei Frauen auch Geburtsname) Příjmení (u žen též rodné jméno)	Maděra
Vorname (Taufname) Jméno (křestní)	Jaroslav
Tag, Monat und Jahr der Geburt Den, měsíc a rok naroz.	29. Juli 1923
Geburtsort – politischer Bezirk Místo narození – politický okres	Wiechnow, Neustadt/L
Staatsangehörigkeit Státní občanství	Protektorat B. u M.
Familienstand (led., verh., gesch., verw.) Stav (svob., žen., vd., rozl., ovdov.)	Ledig
Geburtsjahre der minder- jährigen Kinder Rok narození nezletí- lých dětí	

1

Příloha č. 4c – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

NUR FÜR AMTLICHE EINTRAGUNGEN
POUZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY

Berufsausbildung Výcvik k povolání			
a	Abgeschlossene Lehre Vyučen	vom od	bis do
		als jako	
	Lehrbetrieb (Art) Podnik, ve kterém se vyučil (druh)		
	Ort Místo		
b	Fachschulbildung Odborné školní vzdělání	<i>keine Angabe</i>	

ARBEITSBUCH
PRACOVNÍ KNÍŽKA

Příloha č. 4d – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, čtvrtá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

NUR FÜR AMTLICHE EINTRAGUNGEN
POUZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY

c Sonstige Fachausbildung
Jiný odborný výcvik *Konservatorium für
Fam. u. dram. Kunst, Brno
1940 - 1943.*

BUCH
KNIZKA

ARBEITSBUCH
PRACOVNI KNIZKA

d Landwirtschaftliche
Kenntnisse
Zemědělské znalosti *Autoreifen.*

BUCH
KNIZKA

Příloha č. 4e – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, pátá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

NUR FÜR AMTLICHE EINTRÄGE
POUZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY

Besondere Fertigkeiten
(z. B. Führerschein
für Kraftfahrzeuge)
Zvláštní způsobilost
(na př. vůdčí list)

Českyšch.
*Harmonik - Orgel, Violine,
Harm. Basspiel, Komposi-
tionen, Chorleitung.*

ARBEITSBUCH
PRACOVNÍ KNIŽKA

Berufsgruppe und - Art
Skupina a druh povolání *23B.*

ARBEITSBUCH
PRACOVNÍ KNIŽKA

Příloha č. 4f – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, šestá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

NUR FÜR AMTLICHE EINTRAGUNGEN
POUZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY

ARBEITSBUCH
PRACOVNI KNIZKA

am
dne *25. 3. 1943*

(Stempel der Krankenkassenanstalt)
(Razítko nemocenské pojišťovny)

A. Resch
Unterschrift — Podpis

Maděra Jaroslav
Eigenhändige Unterschrift des Inhabers
Vlastnoruční podpis majitele

Příloha č. 4g – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, sedmá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

NUR FÜR AMTLICHE EINTRAGUNGEN
POUZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY

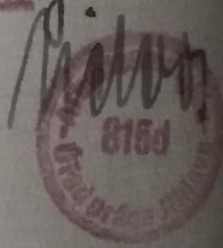

Bisherige Beschäftigungsarten von längerer Dauer
Dosavadní délé trvající zaměstnání

Waffenwerke A. G. Brno;
als Ausarbeiter...

29.5.1943 - 14.2.1945

20.2.45 bis 9.V.45 in Mústade,
Protektoratsbrassenverwaltung
Hilfsarbeiter

ARBEITSBUCH
PRACOVNÍ KNÍŽKA

Příloha č. 4h – Pracovní knížka z Protektorátu Čechy a Morava, osmá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

~~NUR FÜR AMTLICHE EINTRAGUNGEN~~
~~POUZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY~~

Beschäftigungsarten von längerer Dauer
Děle trvající zaměstnání

od 20.2.1945,
pomocný dělník

Zaměstnání
trvá dále.

10. IV. 1945

BEZIRKSBEHÖRDE NEUSTADTL.
Protektoratsstraßenverwaltung.

BEZIRKSBEHÖRDE NEUSTADTL.
Protektoratsstraßenverwaltung.

ARBEITSBUCH
PRACOVNI KNIZKA

S
UCH
I
NIZKA

S
UCH
I
NIZKA

Příloha č. 5a – Potvrzení o výkonu vojenské služby, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

PRŮKAZ
o osvobození od vojenské povinnosti

číslo 174173

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY

Příloha č. 5b – Potvrzení o výkonu vojenské služby, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Branec-voják v záloze*)

MADERA JAROSLAV

narozený 29. 7. 1929

v Věcknov okres Bystřice n. Per.

Záloha první (slovy) kategorie,

evidenční skupina PV

bydliště Polická město 57 (přesná adresa)

*) Co se nehodí, škrtněte!

Příloha č. 5c – Potvrzení o výkonu vojenské služby, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

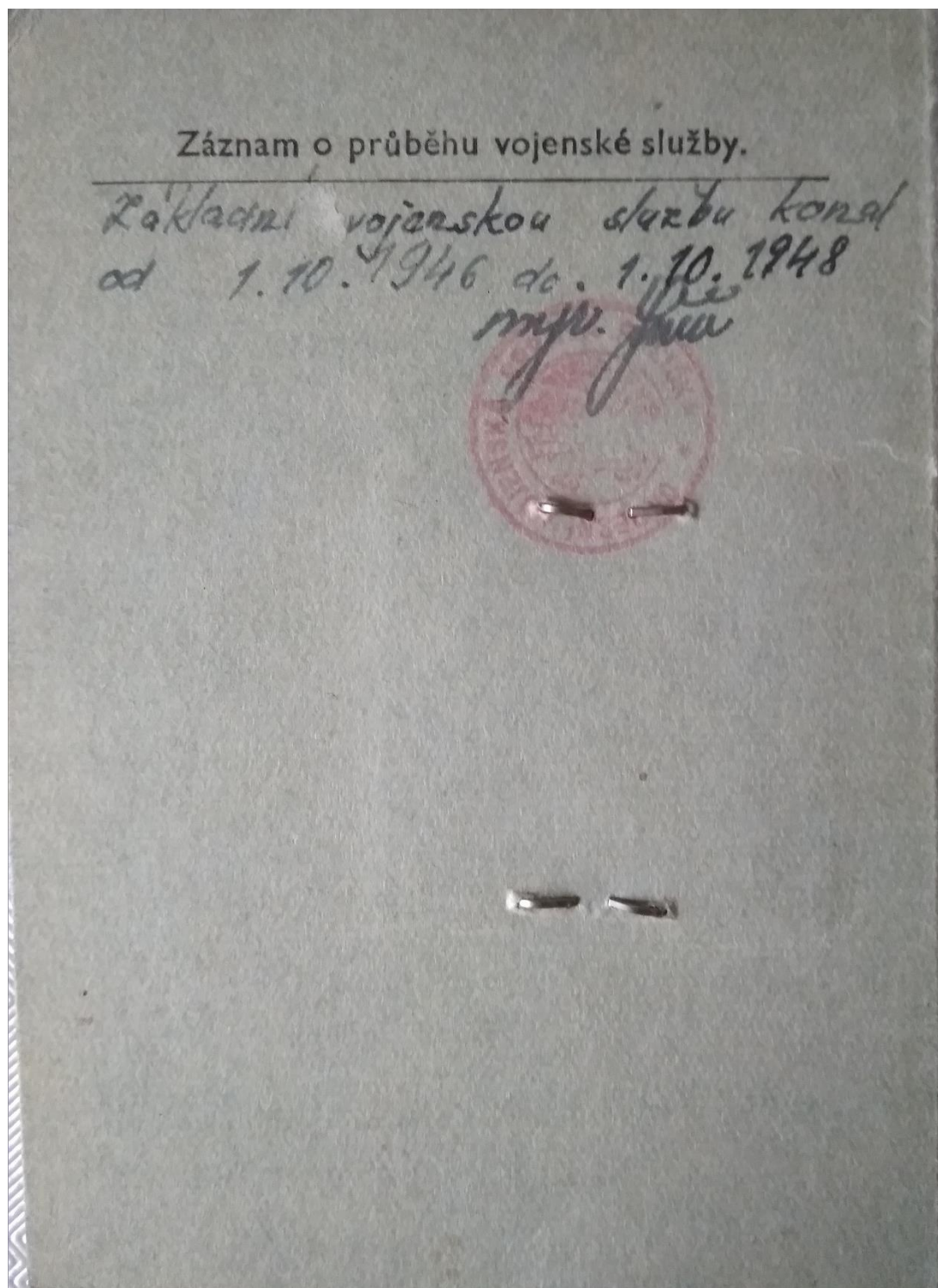
Dne 17. 11. 19 58 byl vyšetřen lékařskou komisí, u okresního (obvodního) vojenského ~~správy~~ Policka velitelství
a uznán neschopným vojenské služby.
*) Serezim nemoci a vad st. 1148 - L 879 Vymazává se z evidence podle článku
*) Nová prohlídka 19

Podpis
M. J. J. J.
okresní (obvodní) vojenský velitel

*) Co se nehodí, škrtněte!

Příloha č. 5d – Potvrzení o výkonu vojenské služby, čtvrtá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

V ý p i s

ze zápisu o XXI. řádném zasedání plena místního národního výboru v Poličce konaném v pátek dne 11. března 1949 v 18. hodin v zasedací síni úřední budovy čp. 160 m.

Přítomni: předseda MNV Alois Zelený, II. náměstek Antonín Švasta, I. náměstek František Macháček, členové plena MNV: JUDr. Josef Stajskal, Josef Antes, Vladislav Bubeníček, Ondřej Cečetka, František Doležal, Václav Erbes, Jan Janele, Bohumil Mrázek, Václav Koráb, Alois Kopeček, Josef Kučera, Jan Martínů, Josef Penáz, Adolf Popelka, Josefa Sodomková, Antonín Stehlík, František Stodola, prof. František Vaníček, Milada Zezulková, Vlastimil Hanus a Jan Veselý. Dále byli přítomni: měst. tajemník JUDr. Josef Matějka a jako zapisovatel Jaroslav Kozel.

Zahájení zasedání. Předsedající konstatuje, že je přítomen dostatečný počet členů plena MNV., takže schůze je způsobila pravoplatně se usnášeti.

8./ Jaroslav Maděra, výp. učitel hudebního ústavu v Poličce - převedení do smluvního poměru.

Jaroslav Maděra, výpomocný učitel hudební školy požádal o změnu dosavadního poměru jako výpomocného učitele na řádný smluvní poměr.

Rada MNV ve schůzi konané dne 4. února t.r. žádosti vyhověla z důvodu, že této učitelské síly je na hudební škole trvale třeba a usnesla se přeradití jmenovaného do řádného smluvního poměru.

Současně byly ve schůzi konané dne 11. února t.r. stanoveny pro jmenovaného tyto služební požitky: / smluvní plat/:

I. adjutum, II. služební třídy	Kčs 19.992.--
přídavek podle dekrety č. 58/45 Sb.	Kčs 6.000.--
č. 159/45 Sb.	Kčs 3.000.--
7%ní zvýšení smluvního platu	Kčs 2.030.--

celkem . . . Kčs 31.022.--.

Plenum MNV toto usnesení rady MNV jednomyslně schválilo.

Zapsal:

J. Kozel v.r.

Předseda MNV.:

Alois Zelený v.r.

Ověřují:

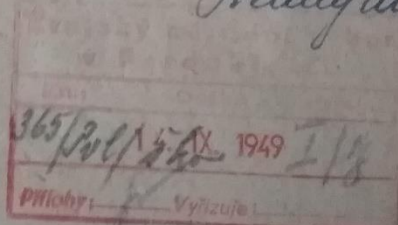
Jan Janele v.r. František Stodola v.r.

Stvrzuje se, že tento opis doslovně souhlasí s prvopisem.

Místní národní výbor v Poličce,
dne 9. září 1949.

Předseda MNV.:

Zelený

Příloha č. 7 – Povolení vedlejšího zaměstnání, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

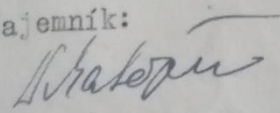
 MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR V POLIČCE - OKRES POLIČKA

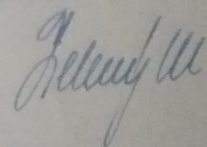
č. 3000/49. V Poličce dne 12. května 1949.

Pan
Jaroslav M a d ě r a , učitel
Hudebního ustavu města Poličky
v P o l i č c e .

Povolení vedlejšího zaměstnání.

Rada místního národního výboru v Poličce
vyhověla ve své schůzi konané dne 6. května 1949 Vaší žádosti o po-
volení vedlejšího zaměstnání jako varhaník a ředitel kůru při koste-
le sv. Jakuba a jako výpomocný učitel při Státním reálném gymnasiu
v Poličce za předpokladu, že tato zaměstnání nebude na ujmu vyučová-
ní v městském hudebním ustavě.

Tajemník:

Předseda MNV:

Příloha č. 8 – Dopis z ministerstva krajského národního výboru, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

KRAJSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR V PARDUBICÍCH

TELEFON 3281-88

Zn.: 198 - 14/ 4 - 1950- I/3 .

PARDUBICE dne 14.dubna 1950.

Při odpovědi uveďte vždy naši značku

Pan

Jaroslav M a d ě r a ,
učitel městského hudebního ústavu

P o l i č k a .

Ministerstvo školství věd a umění výnosem ze dne 8 .dubna 1950 číslo 168.081/50 - V/5 vyhovělo Vaší žádosti a udělilo Vám dispens od průkazu odborné způsobilosti vyučovati na městském hudebním ústavu v Poličce a podmínkou ,že se během jednoho roku vykonáte státní zkoušku z klavíru .

Za toto povolení předepisujeme Vám dávku za úřední výkon podle sazby R,č. 7,lit. e/ vládn.ř.č. 7 /1947 Sb. v částce 100.--Kčs .

Přednosta oddělení I/3 :

Šáfr v.r.

Za správnost vyhotovení :

Šáfr

Příloha č. 9a – Vysvědčení o odborné způsobilosti, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA
STÁTNÍ ZKUŠEBNÍ KOMISE PRO UČITELE HUDBY
A POHYBOVÉHO UMĚNÍ V BRNĚ

Číslo *1023/53.*

VYSVĚDČENÍ
O ODBORNÉ UČITELSKÉ ZPŮSOBILOSTI.

Jaroslav Maděra
.....
narozený dne *29. července 1923* ve *Věchnovicích kraj Brněnský,*
státní příslušnost *československá* podrobil se ve dnech
15-17. prosince 1952 a 15-19. prosince 1953
odborné zkoušce učitelské způsobilosti před **státní zkušební komisí pro učitele
hudby a pohybového umění v Brně**
ze hry na klavír
.....
a vykazuje tento prospěch:

Příloha č. 9b – Vysvědčení o odborné způsobilosti, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

I. Hlavní předmět:

<p><i>Hra na klavír</i> <i>Hra</i> z listu</p>	<p><i>dobře</i> <i>dobře</i> <i>dobře</i></p>
Doprovod	-
Methodika	<i>dobrý</i>
Vyučovatelská praxe	<i>dobrý</i>
Dějiny a literatura	<i>dobrý</i>
Technika taktování	/
Instrumentace	/
Umělý zpěv	/
Hra a čtení partitur	/
Hra číslovaného basu	/
Improvisace	/
Modulace	/
Transposice	/

II. Předměty přiřazené:

<p>Hudebnost, intonace a rytmus</p>	<p><i>dobře</i> <i>dobře</i> <i>dobře</i></p>
Všeobecná nauka hudební	
Harmonie	
Kontrapunkt	
Nauka o hudebních formách	/
Společenské nauky	<i>dobrý</i>
Dějiny hudby	<p><i>dobře</i> <i>dobře</i> <i>dobře</i></p>
Pedagogika	
Vyučovací pokus	

Příloha č. 9c – Vysvědčení o odborné způsobilosti, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Podle výsledku vykonané zkoušky prohlašuje se

Jaroslav Maděra

rozhodnutím podepsané zkušební komise ze dne 19. prosince 1953

za způsobilého vyučovati hře na klavír

V BRNĚ dne 19. prosince 1953.

Úřední pečeť

Antonín Šelach
místopředseda.

Jar. Jurmír
předseda.

Examinátoři:

Vilém Váňa
Jr. Fr. Kolář

STUPNICE ZNÁMEK:

Stupeň:	1	2	3	4	5
Prospěch:	výborný	chvalitebný	dobrý	dostatečný	nedostatečný
Celkový prospěch:	prospěl(a) s vyznamenáním	prospěl(a)	neprospěl(a)	-	-

Příloha č. 10a – Zdravotní průkaz pro zaměstnance v potravinářství, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Zdravotní průkaz

číslo 705

zaměstnance v potravinářství

Jméno Jaroslav Maděra

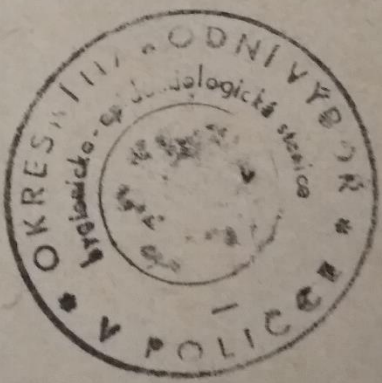
nar. dne 29. 7. 1923 v okr.

bytem v Police č. 1 město

Druh zaměstnání: vedoucí Hudební školy

Datum vstupu do potrav. zaměstnání:

Tento průkaz platí jen při současném předložení občanského
průkazu číslo

Razítko ONV.

Č. skl. N-806 - SEVT, n. p. - OsT 03-1601-54 - 4x 5

Příloha č. 11a – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, první část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

PRŮKAZ
o osvobození od vojenské povinnosti

číslo 174173

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY

Příloha č. 11b – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, druhá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Branec-voják v záloze*)

MADERA JAROSLAV

narozený 29. 7. 1929

v Věcknov okres Bystřice n. Per.

Záloha první (slovy) kategorie,

evidenční skupina PV

bydliště Polická město 57 (přesná adresa)

*) Co se nehodí, škrtněte!

Příloha č. 11c – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, třetí část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

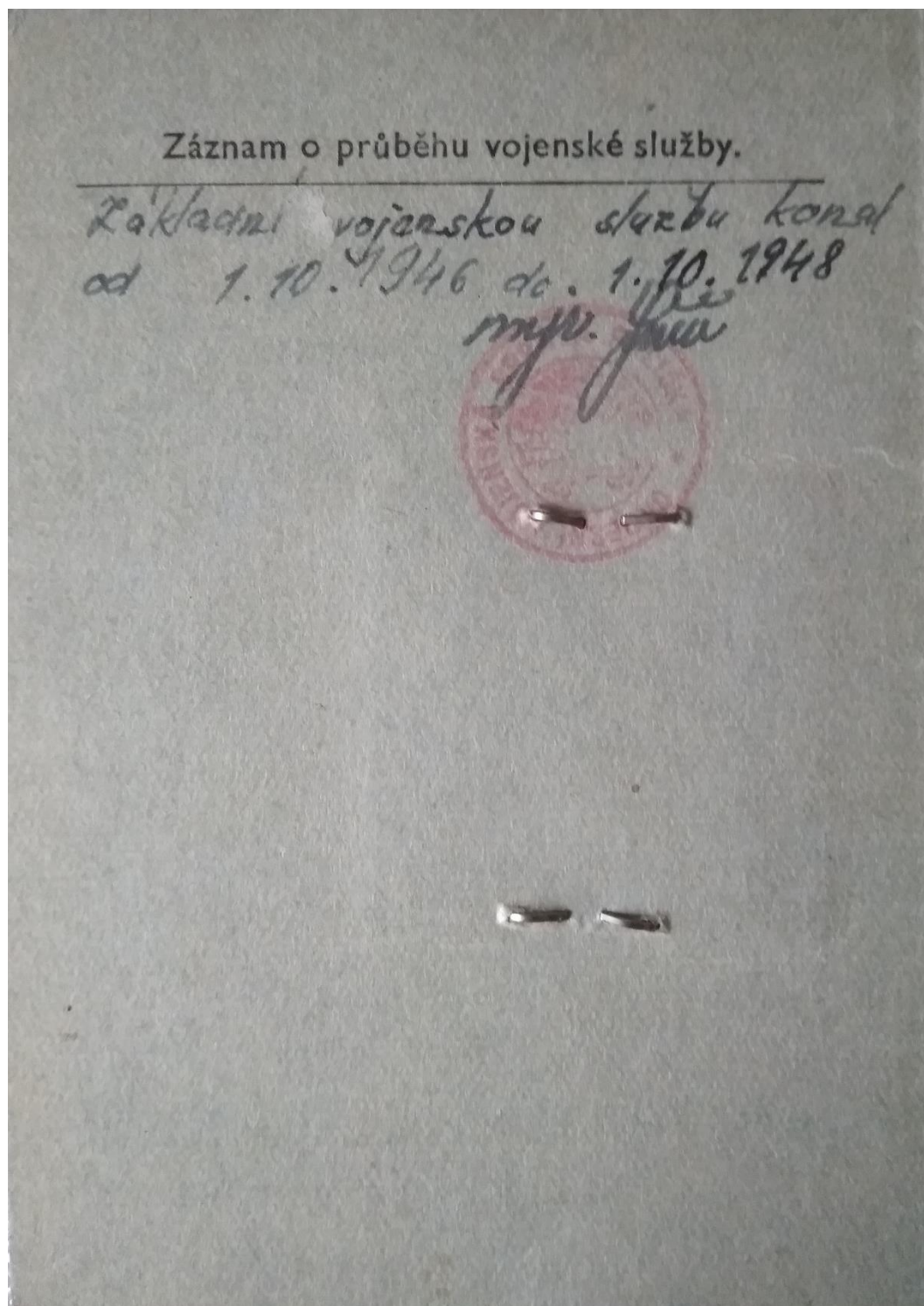
Dne 17. 11. 19 58 byl vyšetřen lékařskou komisí u okresního (obvodního) vojenského ~~správy~~ Policka velitelství
a uznán neschopným vojenské služby.
Serezim nemoci a vad st. 448 - L 879
*) Vymazává se z evidence podle článku
*) Nová prohlídka 19

Podpis
M. J. J. J.
okresní (obvodní) vojenský velitel

*) Co se nehodí, škrtněte!

Příloha č. 11d – Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti Jaroslava Maděry, čtvrtá část, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 12 – Osvědčení o kvalifikaci promítače filmu, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

KRAJSKÝ FILMOVÝ PODNIK PARDUBICE

Závodní škola práce

OSVĚDČENÍ

O KVALIFIKACI
VIII - 5 - 117

Soudruh(žka) Jaroslav Maděra,
narozený(á) 29.VII.1923.

BYL(A) ŠKOLEN(A)

v době od _____ do 11.IV.1959. v oboru
promítače 16 mm filmu masových organizací
a závodů a je oprávněn(a) promítati na 16 mm
projektorech.

Toto osvědčení neopravňuje k promítání ve stálých kinech nár. výborů.

V Pardubicích dne 14.IV.1959.

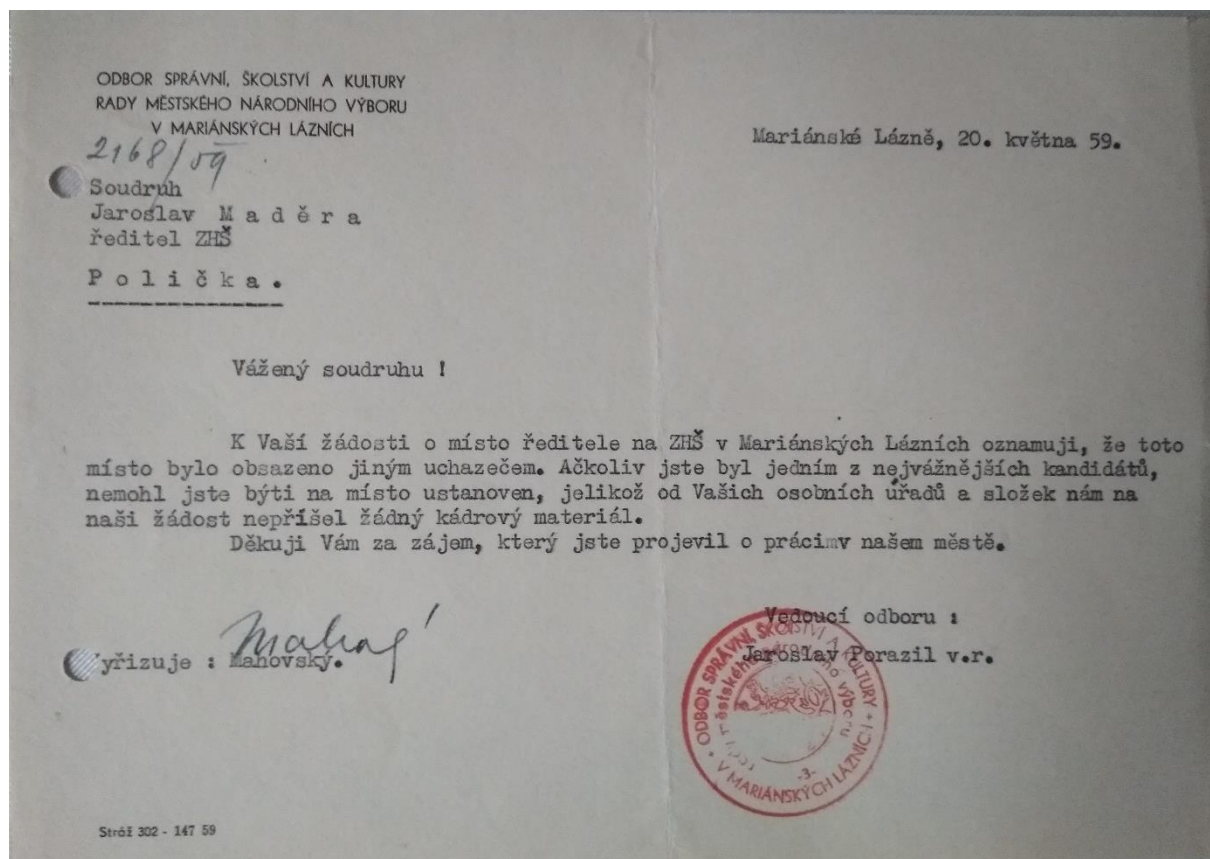
KRAJSKÝ FILMOVÝ PODNIK
PARDUBICE, Stelínova tř. 68
Razítka: 5450

[Signature]
podnikový ředitel KFP.

[Signature]
předseda zkušební komise.

[Signature]
vedoucí závod. školy práce.

Příloha č. 13 – Dopis z Mariánských Lázní, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 14 – Dopis od národního výboru Svitavy, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VE SVITAVÁCH
odbor školství a kultury.

Telefon čísla 701 - 702 - 703 - 704

Za: škol/09/1961/Ky.
Účelné číslo při odeslání:

Ve Svitavách dne 23. října 1961.

Vážený soudruh
Jaroslav M a d ě r a
ředitel lidové školy umění

P o l i č k a
okres Svitavy.

Jmenování členem aktivu odborných poradců.

Odbor školství a kultury ONV ve Svitavách Tě jmenuje členem aktivu odborných poradců s určením pro lidové školy umění.

Z této funkce Ti vyplývá povinnost pomáhat okresním školním inspektorům při vykonávání odborného dozoru na školách, zejména zajišťovat a hodnotit ideovou, metodickou a odbornou úroveň a výsledky vzdělávací práce.

Při své činnosti budeš vycházet ze znalostí úkolů a cílů komunistické výchovy. Tvoji práci budou řídit okresní školní inspektoři, jimž budeš předkládat stručné zprávy o svých zjištěních z hospitací a zdůvodněné návrhy na opatření, jejichž provedení je třeba zajistit závazným pokynem inspektora.

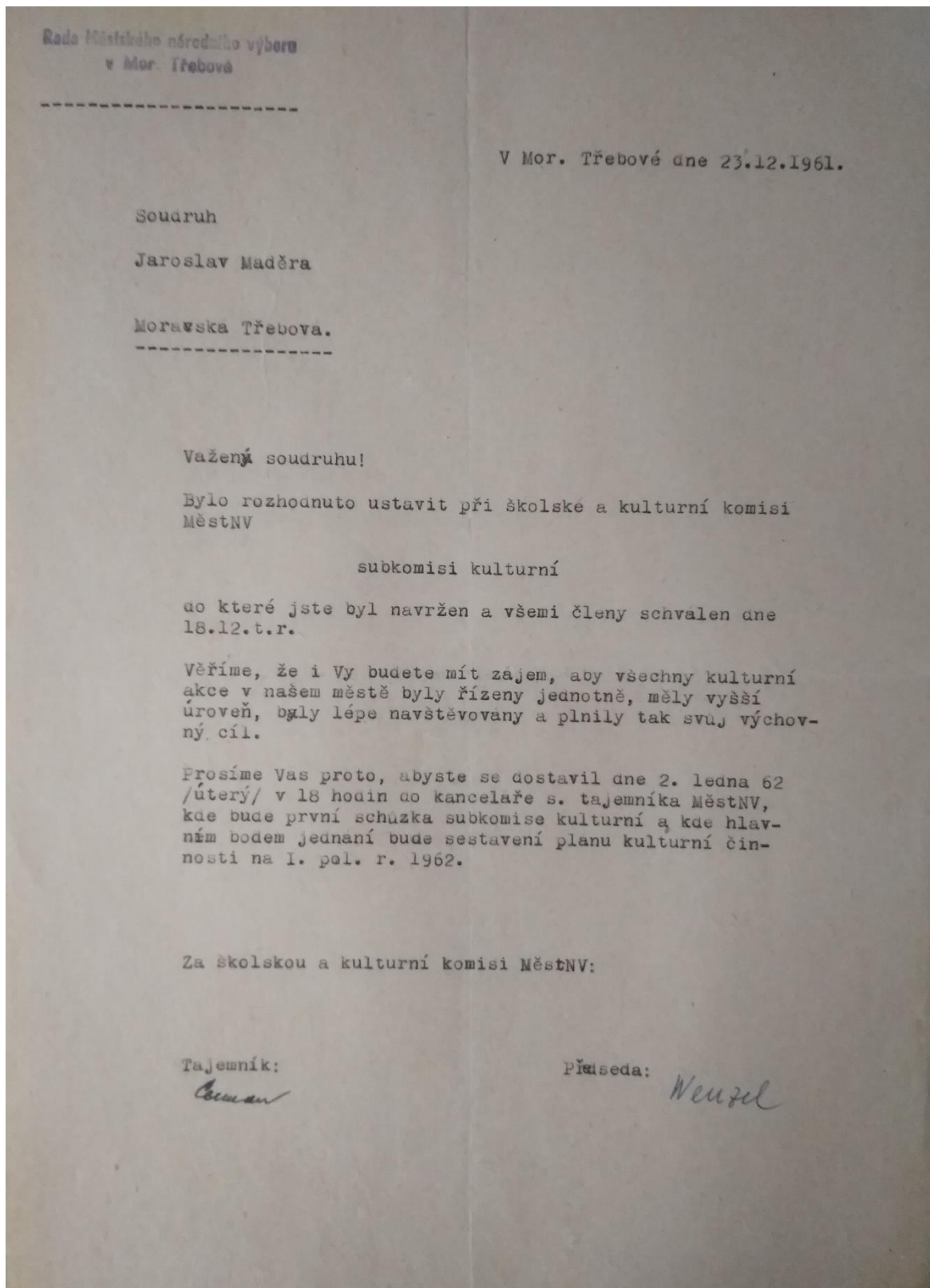
Pro výkon funkce odborného poradce máš právo být uvolněn ze svého zaměstnání podle směrnic o školním dozoru č.1.68, Věstník MŠK, ročník 17, sešit 29-30 ze dne 20. září 1961.

Přejeme Ti v poradenské práci mnoho úspěchů.

Vedoucí odboru:
Igor Kloss
Igor K l o s s .

Příloha č. 15 – Dopis od Rady Městského národního výboru v Moravské Třebové, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Příloha č. 16 – Lékařská zpráva Jaroslava Maděry, ze soukromého archivu Jaroslava Maděry, nečíslováno

Označení ústavu, odd., pracoviště		LÉKAŘSKÁ ZPRÁVA - NÁLEZ	
Maděra Jaroslav		pro	Poliklinika Moravská Třebová
Příjmení, jméno	Maděra Jaroslav	rok nar.	1923
Klin. dg.	Mor. Třebová, Dr. Jánského 4	č. prot.	interní kontrola
		Provedeno vyšetření	dne 11.6.1980
Subjektivně kontrol. vyšetření: Nařiká pouze na bolesti v DK, jinak se cítí dobře. Žízeň nemá.			
Objektivně: Přiměřené výživy, není dušný ani cyanotický, náplň krč. žil není zvýš. Plíce - pokl. plný jasný, dýchání sk. ípkové, čisté. Akce srdeční je pravidelná, ozvy jsou přítžmené, s krátkým syst. šelestem na hrotě. TK 160/90 P 80/min. Játra lehce přesahují oblouk žeberní, slezina není hmatná, DK jsou bez edemů, areflexie slachová i okosticová. Moč: bílk. opal. cukr 11,1 = 0,2 % glykemie 13,7 = 247 mg % močovina: 7,4 mmol/l, bilirubin 9,5 TZR 3j. ALT 0,16 ukat/l, AST 0,11 ukat/l cholesterol 5,7 EKG: křivka se proti minule nemění, postinfarkt. změny přední stěny a septa. Závěr: Diabetes není stále plně kompensován, jinak beze změny. Doporučuji: Interdep insulin zvýšit 44 j. ráno dále Digoxin 1 tbt. denně, Cristepin 1 dg denně za kontroly TK, Ascorutin 3x1 dg, Pyridoxin 2x1 tbt, kontrola u nás koncem srpna 1980.			
SEVT - 14 144 0	11/79	MUDr. Hanka 2	Okresní úřad v Polici Nemocnice a poliklinika v Polici Příloha č. 16 předpota Jaroslava Maděry
			ŠIT 2 - 53040 - 79

Poliklinika Meravská Třebová

Ma d ě r a J a r o s l a v
Meravská Třebová, Dr. Jánského 4

Interní kontrola dne 5.11.1980

Subjektivně:
Kontrolní vyšetření viz. nález ze dne 10.9. 1980.
Žízení nemá, má ale trvalé potíže s DK, špatně se mu chodí, paresthesie, pocit chladu, v nohou nemá. Užívá navrženou terapii.

Objektivně:
Přiměřené výživy, není dušný ani cyanotický, náplň krčních není zvýšena. Na plicích pekl. plný jasný, dýchání sklípkové čisté. Akce srdeční je pravidelná, zvuky jsou ohraničené, přítlumené. TK - 155/90 P - 80/min. Játra lehce přesahují oblouk žeberní, slezina není hmatná, bez ručité patologické resistance. DK - bez sedmů, reflexie šlachové a ekosticevá.

Vyšetření:
Meč : bílkovina + cukr 3,46 mmol/l = 0,3% sediment: ery 1-2, le. 1-2,
epit. 1 -3. cholesterol 4,3
Glykemie: 10,7 = 190 mg%
eKG: sín. rytmus, levotyp, postinfarktové známky přechodí stěny a septa.
Měčevina: 8,0 mmol/l kreatinin 126 mmol/l JTabiliz.
ALT 0,86ukat/l AST 0,08ukat/l

Závěr:
Nález zůstává stabilizován, doporučuji pokračovat v léčbě. Těžiště kontroly u nás před
vánoce 1980.

1	6,1 mmol/l	128 1,4 J.
2		

MUDr. Fr. Antošek Trnava

Hudební škola B. Martinů
v Poličce

Polička, 2. prosince 1955.

Vážený Mistře,

dovolte mně, abych Vám jménem svým a též i jménem celého učitelského sboru hudební školy, která nese Vaše jméno, srdečně popřál k Vaším 65. narozeninám.

Budeme na Vás vzpomínat 8. prosince t.r. slavnostním koncertem v našem divadle, který uspořádají pražští umělci: Milada Musilová - zpěv, František Smetana - violoncello a Ladislav Simon - klavír a 13. prosince t.r., také v divadle, žákovským koncertem hudební školy.

Věříme, že se brzy podíváte k nám do Vaší rodné Poličky a že i naši školu poctíte svoji návštěvou.

Zdraví

Jaroslav Maděra,
ředitel HŠ B. Martinů

Jaroslav Maděra
František Kápan
Josef Křiváček
Karel Kůrka
Milada Čermáková
Marie Šubertová

PBM_Kd_418

Polička - 8. XII. 1955.

Milý Bohoněku -

po slavnostním večeru Trželi
narodzeniu připomínají na Tebe:
Mlada Husitová členka opery N. D. v Praze.
Místní na dnešním oslavěm večeru bylo
mi ch' zpráti vaše písničky „Na jelema
skříňku, „ Na dři skříňky“ a rytěr ze „Spri-
ličko“. Jeem naděna písniček, maj 21. I.
56 znám zpráti'm ty vztomilé písničky
na samostatním koncertě v Praze. Diji
vám hodně zdaru a krásné k'noce.

V posledním dopise vám, je gule
zpoziceel vám zřat hodně zdaru a
vašim nerogemino. Muplín, je pi
all vaše nerogeminy nemohé oslovit
lépe, než provedením vaších koncert
ne věřejí koncertě v Praze, a mes
zde v Poličce. Váš Lp. Smetana

PBM_Kd_419

Vážený Mistré, k Vašim pit a pousá'lym narovani
mám dovolit, abych Vám přál štěstí zdraví a při nejlepší
mí. Dnes jsem měl štěstí slavit ve své Vaší postě. Blaho
přeji Vám k vyánermnišmu úspěchu.

Milý Bohouš!

Váš polární polobraný
Jan Maděra

Tvé narozeniny jsme oslavili na divoce popsáním
koncertu v katedrále. Naštata však byla maxima
aby se pokusil! Divadlo totiž nebylo vůbec
vytopeno a tak my posluchači jsme sestihli sakra
leze do kóristu. Umístili na podiu, kteří byli
v gala kakusili asi, co jest to nevytopení
Pysocina. Na konci byl to dobře dopadlo
asi a byl uoi tam bylo tepla, ale při Bohu
ji bylo po koncertě jinak to bylo velmi pěkné

Spokojeně

Frýj Fráňa

Tvé velké dílo jsme obdivovali
suadsemim a ppejím Ti mnoho
zdraví a síly k dalšímu úspěchu. S dečí zdravím
Frída a Fráňa

Když jsem to společně psaníčko za-
čal, tož abych jej i ukončil.

Milý Bohouš - zima udm byla, jak
tady Farnou (Pise) více jsem trošku
po těle pleduvika a sedec byly nadmim
jím rozehřátý. Me tváře hořely -
jako Ty, František Luetanů a Milad

Ka Musilová Jste nás uchvátili!
Byl to večer na který se nezapomíná - a tím více se těšíme na 7. 12.
na premiéru Studánek a na všechny
ty milé přátele z Brna.

Byl při ten večer s námi - cítíme
jme to - ale ještě krásnější bude,
ať budeš mezi námi!

Jen zdar a úspěchů Tobě -
oběma patk hodně, hodně zdarů
a klidů nepřimně přeje

Tobě oddaná Marta P.

M. Musilovi Ti ovětlit tu zimu: Sečtené
8. XII. byl zde kritický den, ohrožená vichřice
se sněhem - jistou dávkou nepamatuje
jme - takže všechny snahy zapáliti
ústřední topení v divadle selhávaly.
Kouř byl stále srážen. A právě pro toto
příšerné počasí jme oceňovali plně
obsazený velký sál koncertu.

PBM KD 419

PBM_Kd_419

Příloha č. 21 – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů k 66. narozeninám, první část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 425

Polička, dne 4. prosince 1956

Vážený Mistře,

přijměte, prosíme, naše srdečné a upřímné blahopřání k Vaším 66. narozeninám.

Vaše narozeniny oslavíme letos v Poličce 19. prosince koncertem, při kterém účinkují žáci a učitelé Hudební školy B. Martinů. Bude-me tedy v tento den v duchu s Vámi.

Přejeme Vám ve Vašem novém působišti v Itálii stále zdraví, duševní pohodu a mnoho dalších uměleckých úspěchů. Na Vaše nová díla, která mají vztah k naší Vysocině a o nichž se předběžně dovídáme z dopisů básníka Miloslava Bureše, se opravdu těšíme.

Všichni Vás i Vaši mil. paní zdravíme a v duchu Vám přátelsky tisk-neme ruku.

Učitelský sbor HUDEBNÍ ŠKOLY
B. MARTINŮ v Poličce

Jaroslav Maděra
Antonín Kaňpan
Václav Kucera
Marie Gintová
Josef Hyala

Sdružení rodičů a přátel
HUDEBNÍ ŠKOLY B. MARTINŮ

Dr. Kopelka

PBM_Kd_425

Příloha č. 22 – Dopis od Jaroslava Maděry a dalších Bohuslavu Martinů k 67. narozeninám, první část, z Centra Bohuslava Martinů v Poličce (CBM), PBM Kd 429

Polička, dne 3. prosince 1957

Vážený Mistře,

prosíme Vás, abyste přijal naše nejpřímější blahopřání k Vaším 67. narozeninám.

Také naše hudební škola se aktivně připojila k letošním oslavám Vašich narozenin v Poličce, o nichž jste již byl mezitím informován p. Fr. Popelkou. Kromě toho uspořádáme 17. prosince t. r. koncert z Vašeho díla, při kterém účinkují žáci i učitelé naší hudební školy.

Jsme v duchu s Vámi a přejeme Vám stále zdraví i klid k další tvorbě, která nás v poslední době překvapila novými díly, radostnými a nám tolik blízkými a drahými.

Všichni Vám přátelsky tiskneme ruku.

Vám oddaní

Hudební škola B. Martinů
v Poličce

Jaroslav Maděra
Václav Kůrka
Josef Kyzela
Marie Šubertová
Alena Nešoldová
František Štěpán

PBA 0X MBT

PBM_Kd_429

Anotace

Jméno a příjmení:	Jan Koutník
Katedra nebo ústav:	Katedra Hudební výchovy
Vedoucí práce:	Coufalová Gabriela, Mgr. Ph.D.
Rok obhajoby:	2019

Název práce	Jaroslav Maděra v korespondenci s Bohuslavem Martinů a dalšími souvisejícími adresáty
Název v angličtině:	Jaroslav Maděra in correspondence with Bohuslav Martinů and other related recipients
Anotace práce:	Práce pojednávající o životě a práci Jaroslava Maděry. Text obsahuje diplomatický přepis dopisů Jaroslava Maděry Bohuslavu Martinů a dalším adresátům a je doplněn komentáři. Ty osvětlují dobový kontext, vysvětlují okolnosti vzniku a provozování některých skladeb a přibližují osobnosti, které se v korespondenci vyskytují. Práce je doplněna bohatými přílohami z pozůstalosti J. Maděry.
Klíčová slova:	Maděra, Martinů, Hudební škola v Poličce, korespondence, Polička
Anotace v angličtině:	The thesis deals with the person and works of Jaroslav Maděra. The text contains the diplomatic transcription of letters sent between Jaroslav Maděra, Bohuslav Martinů and others while it is also accompanied with comments. The comments clarify the context of that period, they also explain the performance of some compositions, and they describe the persons occurring within the correspondence. The thesis itself is richly accompanied with appendices from Maděra's heritage.
Klíčová slova v angličtině:	Maděra, Martinů, Music school in Polička, correspondence, Polička
Přílohy vázané v práci:	43
Rozsah práce:	87 763 znaků (včetně mezer)
Jazyk práce:	Čeština